

report

Nordic Fires 2019

Čáslavští piloti
se zúčastnili cvičení
ve Švédsku, které
vyrcholilo ostrými
střelbami

Ztížené podmínky při prvním seznamovacím letu

Čáslavští piloti se zúčastnili cvičení ve Švédsku, které vyvrcholilo ostrými střelbami

Nordic Fires 2019

Po více než šesti letech se čáslavský pilotní a pozemní personál vrátil na střelby na testovací leteckou základnu ve švédském Vidselu, kde se konalo cvičení českého taktického letectva Nordic Fires 2019. Počátek cvičení byl ve znamení prvních seznamovacích letů, na něž navázaly naplánované první střelby raket AIM-9 Sidewinder.

Podvěšování rakety AIM-9 u L-159

Start dronu nesoucího cíle pro rakety

„Máme za sebou první fázi cvičení, kterou byl přesun osob, letadel a materiálu. Jednalo se o více než 60 cvičících, čtyři letouny JAS-39 Gripen a tři letouny L-159 Alca. Potřebné vybavení a munice byly přesunuty po zemi ve čtyřech kontejnerech. Personál a drobnější materiál jsme přepravili letadly CASA C-295M z 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely,“ shrnul velitel kontingentu a 21. křídla taktického letectva plukovník Jan Susekár.

Zajistili zázemí i pro letouny

Během prvního týdne vojáci zajistili zázemí jak pro letouny, tak pro piloty a zabezpečující personál. Školení vedené švédskými partnery bylo zahájeno poučením o pohybu na letišti a letových postupech a ukončeno meteorologickou předpovědí na následující týden se zaměřením na splnění nejdůležitější části cvičení Nordic Fires 2019, kterou jsou ostré střelby. Cílem jsou takzvané fléry vypouštěné z dronu. Tento bezpilotní letoun měří více než šest metrů, váží téměř 650 kg a dosahuje maximální rychlosti přes 1 100 km/hod (0,93 Mach). Možnosti a zázemí, které nabízí střelnice ve Vidsele, patří k nejlepším v Evropě a plně splňuje požadavky pro provedení tohoto cvičení.

Několikaměsíční příprava

Příprava probíhala několik měsíců. Třeba samotná letadla byla vybrána už dva měsíce předem, aby měla dostatečný resurs (záloha provozní doby – dostatek letových hodin do dalších předepsaných prací). Hodně času zabrala příprava technického ujednání, což je vlastně smlouva mezi českou a švédskou stranou o průběhu a zabezpečení celého cvičení. Pro oba typy letadel (JAS-39 Gripen a L-159 Alca)

v celkovém počtu sedmi kusů bylo zapotřebí připravit a následně přepravit značné množství materiálu potřebného k údržbě strojů a k tomu všemu odpovídající počet personálu. Důvodem je nejenom nezbytná údržba během cvičení, ale i fakt, že zásobování náhradními díly tak daleko od republiky není vůbec jednoduché a nikdy není dopředu jasné, co bude potřeba. Technický personál na základě zkušeností z předešlých cvičení proto bere tak velkou zásobu náhradních dílů, aby byl schopen případně vyřešit i závady, které se běžně nevyskytují.

Cíle splněny

„Vzhledem k tomu, že cíl cvičení byl splněn a podařilo se nám zabezpečit nálet blížící se stům letových hodin, považuji úkol pozemního personálu za splněný. V případě závady na letounu ji bylo nutné ještě v ten den odstranit (opravit), aby byl daný stroj nejpozději druhý den připravený k plnění dalších úkolů cvičení. To kladlo na technický personál nemalé nároky. Musím vysoce ocenit přístup a nasazení technického personálu, který v místních chladných podmínkách pracoval výborně,“ shrnul cvičení a technické podmínky kapitán Jan Šafránek, který na cvičení řídil inženýrsko-leteckou službu. Cvičení samotné nebylo přínosem pouze pro piloty, ale i pro technický personál. Například došlo k porovnání našich bezpečnostních postupů pro práci s leteckou municí (nabíjení, kontrola zbraní, potencionální zádržky) se švédskými a lze konstatovat, že naše standardy jsou na vysoké úrovni.

Text: kpt. Marek Maxim Švancara

Foto: autor, Pavel Vaňha a Martin Král

Zaměřím se na personální práci	2
Plukovník Miroslav Murček se v únoru letošního roku stal novým náčelníkem Vojenské policie	
Čtyři dny pod tlakem	6
Výběrové řízení k průzkumným týmům 4. brigády rychlého nasazení patří k nejnáročnějším v české armádě	
Alianční létající radary	10
Do projektu letounů včasné výstrahy a řízení AWACS je zapojena i Armáda ČR, a to včetně vlastní obsluhy	
Krkomen Trophy 2019	16
V našich nejvyšších horách se uskutečnil další ročník otevřeného dálkového skialpinistického přeboru velitele Pozemních sil AČR	
Safeguard Temelín 2019	20
Vojáci bránili jadernou elektrárnu Temelín před útokem teroristů	
Ochránce	22
Další ročník cvičení ochranné služby české a slovenské Vojenské policie	
Dynamic Front 2019	24
Příslušníci 13. dělostřeleckého pluku se zapojili do mnohonárodního cvičení NATO	
Z partnerských armád	26
Jeden ze čtyř	28
Tendr Armády České republiky na pořízení nových bojových vozidel pěchoty spěje do finále	
Evropské vrtulníky v USA	32
Technika a výzbroj	
Patria 6x6	36
Technika a výzbroj	
Záložníci pod lupou	38
Poručice Klára Pospíšilová, narozena ve Zlíně v září 1989	
Nejen papírové svědectví	40
Vojenské archivnictví slaví v těchto dnech sto let své existence	
Konsolidace během bojů	44
Od bojů s Maďarskou republikou rad a odražení pokusu o obsazení Slovenska uplynulo sto let	
Rukávové znaky	46
Manuál vojenského profesionála	
Příliš dlouhé dny	48
Od vylodění spojenců v Normandii, které bezprostředně předcházelo otevření druhé fronty, uplynulo v těchto dnech sedmdesát pět let	

Plukovník Miroslav Murček se v únoru letošního roku stal novým náčelníkem Vojenské policie

Zaměřím se na personální práci

Býval velitelem Velitelství Vojenské policie Olomouc. Po předání funkce a svém odchodu do dispozice již nečekal další kariéru v uniformě, ve které sloužil 36 let. Přesto se karta obrátila a po odvolání předešlého náčelníka, brigádního generála Pavla Kříže, se stal plukovník Miroslav Murček novým náčelníkem Vojenské policie (VP).

Pane plukovníku, je to půl roku, kdy jsem byl v Olomouci při předávání funkce velitele tamního velitelství VP. Jaké jste v té době měl myšlenky? Počítal jste s ukončením své kariéry u VP?

Ve Vojenské policii působím už od roku 1993, rok jsem sloužil v Práslavicích, poté v Olomouci. Po předání funkce velitele velitelství minulý rok jsem už určitě nepočítal, že budu sloužit dál. Končil mi závazek, pan generál Kříž mi jej neprodlužoval, a tím pádem to pro mě končilo. Olomoucké velitelství jsem předával člověku, kterého jsem chtěl místo sebe, byla tam stejná linie velení. V dispozici jsem byl od října loňského roku, blížil se konec a já se po více než 25 letech služby a 36 letech v uniformě

viděl v civilu. Doufal jsem, že budu pokračovat jako občanský zaměstnanec, pokud by mi nový velitel podepsal pracovní smlouvu. Dosavadní zkušenosti bych rád předával dál. Užival bych si ale i trochu klidu.

Kdy jste se dozvěděl, že vás chce ministr obrany ustanovit novým náčelníkem? Jaká byla vaše reakce v kontextu zprvu očekávaného odchodu od VP do civilu?

Nabídka přišla od státního tajemníka, který mi oznámil, že by bylo vhodné, abych v resortu pokračoval, a nabídl mi určité možnosti. Vzhledem k mým zkušenostem bylo logické, že pro mě mohl být zajímavý pouze kariérní postup, kde bych mohl své znalosti,

dovednosti a zkušenosti plně využít. Začal jsem hrát golf, a tak jsem věděl, že na mě jinak čeká Olomoucký green.

Změna náčelníka VP byla poměrně značně medializována, ministr Metnar jako důvod odvolání generála Kříže uvedl dlouhodobou nespokojenost uvnitř sboru. S čím se musíte vyrovnávat, jaké kroky jsou potřeba k provedení změn, co od vás ministr očekává?

Upřímně, myslím si, že o tom všem toho už bylo řečeno i napsáno až dost, nerad bych se k tomu znovu vracel. Každý máme svůj styl personální práce a řízení lidí. Nechtěl bych, aby to vypadalo jako nějaká otřepaná fráze,

ale osobně jsem jako problém vnímal špatnou komunikaci, a to zejména na Hlavním velitelství, která se následně projevovala i v komunikaci s podřízenými útvary.

Když jsem se setkal s panem ministrem, a to hned po mém ustanovení do funkce 15. 2. 2019, podrobně jsme probrali, co ode mne očekává. Já jsem mu naopak přiblížil, čeho a jak chci docílit. Pro mě vždy byla a je nejdůležitější stabilizace systému pro efektivní plnění stanovených úkolů, tedy s jednoznačně daným systémem velení a řízení, působností a s jasně nastaveným informačním tokem. Naším posláním je policejní ochrana ozbrojených sil ČR, kterou musíme provádět za každé situace, tedy bez ohledu na obsazení velících funkcí. I na posledním jednání výboru pro obranu jsem jeho členům zopakoval, že Vojenská policie má úkoly stanovené zákonem a ty musíme efektivně plnit.

Pro stabilizaci systému je samozřejmě nutné i nastavit personální práci tak, aby každý jednotlivý voják nebo občanský zaměstnanec věděl, zda se s ním počítá dál. Je třeba, aby vojáci věděli, jestli se chystáme prodloužit jim závazek, jestli je plánujeme vyslat do zahraniční operace nebo na zahraniční pracoviště. A samozřejmě také potřebují vědět i tu případnou negativní informaci, že závazek jim už prodloužen nebude, aby měli čas se na tuto změnu připravit a zařadit se podle ní. S lidmi je zkrátka třeba mluvit a pracovat. Proto budu dbát na to, aby tato komunikace probíhala na všech úrovních, od náčelníků pracovišť, skupin, oddělení, odborů až po hlavní funkcionáře VP.

Pokud nastane problém, tak je třeba ho řešit okamžitě. Když se nedaří ho vyřešit, jít za nadřízeným, prostě pokračovat služebním postupem.

Ve všech vrcholných pozicích se velitelé musí spolehnout na kvalitní tým spolupracovníků. Dá se očekávat, že si i vy přivedete kupříkladu některé své kolegy z Olomouce?

Každý manažer by měl na vrcholné pozici dostat šanci sestavit si svůj tým. U nás je to složitější tím, že máme zákon, který toto upravuje. Přivedl jsem si na pozici náčelníka štábu Vojenské policie pana plukovníka Stanislava Grulichy, který mi dělal léta náčelníka štábu v Olomouci. Je to zkušený policista a štábní pracovník. Plukovník Grulich ví, co chce, má nastavený svůj způsob činnosti, který mi vyhovuje. Lidé ho znají, je respektovaný, což je bezesporu obrovská výhoda. Do budoucna počítám, že dojde i ke změně na pozici zástupce náčelníka Vojenské policie. Mám představu, koho bych tam chtěl, ale určité pochopíte, že to teď nebudu prezentovat. Některé věci jsem ještě neprojednal s panem ministrem. Avizoval jsem to ale již na Výboru pro obranu. Mám zde několik variant, ale konkrétní jméno ještě neřeknu. Nejpozději to však bude k 1. 1. 2020. Co se týče pozic na podřízených útvarech, mám jasnou představu, koho bych tam chtěl, a věřím, že půjde o posun.

Budou tam lidé, kteří si to zaslouží tím, že mají zkušenosti, jsou respektováni a věřím, že udrží nastavenou laťku. Případně ji ještě posunou.

Na jaké oblasti se chcete zaměřit, půjde o prevenci, rozvoj, či vás zprvu čeká zejména náročné stabilizování uvnitř VP?

Co se týče naší činnosti, určitě se chci zaměřit na navyšování schopností dopravně-pořádkové a ochranné služby. Je to spojené i s personálním obsazením, nebo lépe řečeno s organizační strukturou jednotlivých oddělení a pracovišť. Chceme dosáhnout toho, aby na každém velkém útvaru byla přítomna Vojenská policie v počtu 5–6 vojenských policistů, aby jejich činnost na místě byla efektivní. Problémy pochopitelně máme s prostory. Nejenom armáda, ale i my se rozrůstáme, a už nemáme prostory, nemáme kam umístit své lidi. I kvůli tomu a z důvodu efektivity jsem již upravil plánované počty Vojenské policie do roku 2030. Před chvílí jsem hovořil

A fakta

Plukovník Miroslav Murček se narodil 13. 7. 1964 v Martině, v osmdesátých letech vystudoval Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. Následně absolvoval zdokonalovací kurz velitelů a náčelníků štábů tankových praporů. Působil u tankistů, kde se v roce 1989 stal velitelem tankového praporu. V roce 1993 přestoupil k Vojenské policii, kde se stal starším důstojníkem sekce vojenské bezpečnostní policie a o rok později starším důstojníkem oddělení vojenské pořádkové a bezpečnostní policie. Od roku 1995 působil na Velitelství Vojenské policie Olomouc, kde se postupně vypracoval až na velitele, jímž se stal v roce 2009. Absolvoval také kurz systému sebeobran a boje zblízka Musado MCS, kurz NATO pro vyšší důstojníky, kurz pro vyšší důstojníky Řízení obrany státu – krizové řízení a kurz Generálního štábu Řízení obrany státu – vojenská strategie a operační umění. Během své kariéry byl pětikrát nasazen v zahraniční misi. V roce 2001 působil v jednotkách SFOR v Jugoslávii. V letech 2003 až 2006 byl třikrát v Iráku. V roce 2008 velel 3. jednotce SOG v Afghánistánu.

o navýšení počtu u dopravně-pořádkové a ochranné služby. Jedním z hlavních důvodů je snaha o eliminaci přesčasové práce, k níž došlo po nabytí účinnosti novely zákona o vojácích z povolání v roce 2015. Navýšení počtů osob v těchto službách je jeden ze způsobů, jak co nejvíce eliminovat právě přesčasovou práci a přetěžování jenom určité skupiny vojenských policistů.

Nebudu usilovat o navyšování pravomocí v trestně-právní oblasti u kriminální služby. Naši kriminalisté jsou připraveni na vysoké úrovni. Celá tato schopnost byla dlouhodobě budována, jsem opravdu rád, že je oceňována nejen ze strany Policie České republiky, se kterou úzce spolupracujeme, ale zejména od státních zástupců.

Jsou správně a efektivně nastaveny současné zákony, umožňují vám vykonávat policejní činnost v takové míře, v jaké potřebujete?

Budu navrhovat novelu našeho zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. Jedním z cílů navrhované novely bude i sjednocení působnosti celé VP v rozsahu, který je již definován trestním řádem, o čemž jsem informoval i Výbor pro obranu. Aby nedocházelo k nejasnostem, kde působnost máme a kde ne, je třeba, aby se jednoznačně definovala na státní podniky a příspěvkové organizace zřizované Ministerstvem obrany. Další oblast, kde je třeba systém narovnat, je naše působnost v případě průjezdu nebo pobytu vojsk jiných států na území ČR. Toto bych rád, aby se změnilo v zákoně, aby bylo možné funkčně vykonávat naši činnost, aby naši lidé jasně věděli, jak mají postupovat a měli oprávnění účinně zasahovat.

Kde dále vidím prostor pro zlepšení je komunikace a koordinace činností mezi AČR a Vojenskou policií. V zámyslu mám v roce 2021 vytvořit na určitých štábech AČR tzv. Provost Marshall Office, tedy klasickou součástí štábů členů NATO. Bude se jednat o poradce velitelů a štábů v otázkách použití Vojenské policie. Když bude mít velitel nějaký problém, bude tam mít svého vojenského policistu, Provost Marshalla, který mu bude schopen zjistit informace, jaké jsou možnosti a pravomoci, bude vědět kam zavolat, s kým jednat. Bude přítomen už od plánování různých akcí, včetně zabezpečení cvičení atd. To je moje vize. Spolupráce s AČR musí být na lepší úrovni než doposud.

Pokud má tým dobře fungovat, musí dobře fungovat i systém hodnocení a odměn. Máte k tomu dostatečné nástroje?

V armádě máme platový systém, ten je zavedený, ale měli bychom se spíše podívat, jestli jsou zákonné normy správně nastaveny. Velký problém mám s tím, že chybí navyšování platu po odsloužených letech v hodnosti. V současné době se nám často stává, že provádíme nábor k VP z civilu. Nabereme nového vojáka v hodnosti četaře, který má za sebou tři měsíce výcviku, přípravnou službu, posadím ho pak na funkci a má stejný plat jako ten, co tam je deset let. Rozdíl může být maximálně v tom, že ten četař, co tam je deset let, má nějaké příplatky, výkonnostní hodnocení, jestli je výtečný či dobrý, ale to jsou jen drobné. Tvrdím, že principiálně to je špatně. Chybí pohyblivá, motivační složka platu, prostě ne každý slouží stejně dobře. Když byl přijat zákon s tím, že je svázaný plat s hodností, a bylo vykládáno, že četař z Aše bude brát stejné peníze jako četař z Olomouce, tak obecně lze s tímto modelem souhlasit, ale na druhou stranu jak má velitel v reálném životě efektivně ocenit rozdílnost při plnění úkolů u vojáků ve stejné hodnosti na stejných pozicích? Jsou situace, kdy je třeba ukázat vojákovi, že když dělá něco navíc a jen se „neveze“, tak se mu přidá, a samozřejmě i opačně, když nedělá svou práci dobře, ubere. Toto všechno má negativní vliv nejenom na vojáky, ale i na velitele. Vojenská policie má stabilizační příplatky jako celá armáda, a navíc tzv. zvláštní příplatky. Je to jeden z motivačních prvků pro službu u VP. Dále můžu při oceňování vojenských policistů využívat peníze z kázeňského fondu, ale těch peněz tam bohužel moc není. Přidělil jsem teď velitelům finance na udělování kázeňských odměn, protože oni ty své lidi znají

nejlépe, oni musí rychle řešit ocenění dobré práce. V minulosti tomu tak nebylo.

Odhlédneme-li od stabilizování VP, co aktuální stav sboru, jste naplnění, či máte výrazné mezery?

Na začátek chci uvést, že Vojenská policie není v žádném případě předimenzována, jak si to někteří možná myslí. V některých službách jsme dokonce poddimenzováni. Máme provedenou analýzu, že tam, kde máme směnný provoz a musíme zabezpečovat činnost 24 hodin denně, sedm dní v týdnu po celý rok, musíme mít počet sedmi směn, protože vojenští policisté, kteří tam slouží, vykonávají specifické činnosti vyžadující výcvik, speciální kurzy, účastní se zahraničních misí, cvičení, atd. To vše proto, aby nedocházelo k přesčasové práci a přetěžování. Určitě není předimenzována dopravní služba, už jsem mluvil o tom, že i tam budeme navyšovat. Neplánuji nějakým rapidním způsobem navyšovat počty u kriminální služby. Jejich potřeby jsou pokryty dostatečně. Celkové počty Vojenské policie jsou relativní. Je nás zhruba 1 200, ale z toho minimálně 500 je ve směnném provozu. Hlídáme objekty, které by si mohla hlídat armáda nebo nějaký jiný subjekt. Často jsem dostával otázku, proč je příslušníků Vojenské policie vzhledem k počtu armády tak moc. Já vždy odpovídal, že nás nemusí být tolik. Vyčleňte jeden prapor o síle 500–600 lidí na střežení důležitých objektů, jako je Ministerstvo obrany, Generální štáb, Ořechovka, 8 zásobovacích úseků a řada dalších. My netrváme na tom, že tyto objekty musíme střežit. Ten úkol nám byl dán, a tím pádem k jeho plnění potřebujeme personál. Vojenská policie by tedy mohla mít 600, 700 lidí a plnila by jenom jiné úkoly, nikoliv úkol v podobě ochrany objektů. Nevím ale, jestli by bylo správné, aby tyto objekty

hlídala nějaká bezpečnostní agentura – i takové tvrzení jsem už slyšel. To musí zhodnotit někdo jiný. Zatím máme tento úkol a v těchto počtech ho musíme plnit.

Jaké kroky povedou k náboru nových VP a jak je v současné době složité získat kvalitní policisty?

S nábořem máme problém. Muselo se přistoupit k tomu, že provádíme nábor i z civilu. Nabíráme hlavně na střežení zásobovacích úseků a objektů a pak policisty postupně přerazujeme na jiné pozice. Velkým problémem ale je úspěšnost u našeho vlastního výběrového řízení. Tímto „sítem“ psychologického a fyzického testu projde zhruba jeden ze sedmi uchazečů. Dříve to byl jeden z pěti. Neúspěšných žadatelů je velká řada. Pokud je uchazeč z armády a projde výběrovým řízením, tak to stále neznamená, že k nám nastoupí, protože jejich nadřízený je jen neradi pouštějí. Další obtíží je to, že u VP jsou základní pozice v hodnosti četař a v praporčickém sboru rotmistr, zejména u dopravní služby. Rotného nám z armády prakticky téměř nepustí, protože tam je na pozici velitele družstva nebo zástupce velitele čety, takže jsme mnohdy nuceni i nově příchozího desátníka povýšit na rotmistra. Nábor je zkrátka problematický a do budoucna bude ještě obtížnější. I přesto je ale naplněnost našich útvarů nad 90 %.

Součástí VP je i rota AZ. Do budoucna se počítá s poměrně výrazným navyšováním počtu záložáků, jak hodláte využít této možnosti?

U nás je situace s aktivní zálohou trochu odlišná od zbytku armády. Máme oddělení aktivní zálohy o 72 lidech, přičemž máme naplněnou necelou polovinu. Říkám odlišná, protože podle našeho zákona může být i příslušník

aktivní zálohy příslušníkem Vojenské policie. Musí ale splnit náročné podmínky, což znamená projít výběrovým řízením jako by měl být ve služebním poměru u VP. Nejdříve se tedy stane příslušníkem zálohy, pak u nás musí projít výběrovým řízením a absolvovat základní odborný kurz VP a také závěrečnou zkoušku. Kurz trvá tři roky, protože je stejný jako pro vojáky z povolání, a až poté dostanou úspěšní příslušníci AZ VP policejní průkaz. Pak se z nich při povolání na cvičení stanou plnohodnotní vojenští policisté, včetně všech práv a povinností. Záložáků máme nyní 24. Mohou samostatně plnit úkoly VP. Využíváme je na policejní ochranu velkých akcí. Mají stejnou výstroj, výzbroj a na první pohled je nelze rozeznat od ostatních příslušníků VP, kteří jsou vojáky z povolání. Samozřejmě, chybí jim praxe, ale jsou motivováni a svěřené úkoly dělají s odhodláním a zápalem. Do budoucna počítáme s vytvořením oddělení AZ VP na všech teritoriálních velitelstvích a s celkovým navýšením jejich počtů. Tím, že budou jednotlivá oddělení po celé republice, si slibujeme zvýšený zájem o vstup do našich jednotek AZ a následně zvýšení jejich naplněnosti. Určitě ale nepůjdeme cestou snižování požadavků.

*Text: Michal Voska,
foto: autor a npor. Nikola Hájková*

Výběrové řízení k průzkumným týmům 4. brigády rychlého nasazení patří k nejnáročnějším v české armádě

Čtyři dny pod tlakem

Působit v hlubokém týlu nepřítele, získávat klíčové informace a předat je analytikům k vyhodnocení. To je úkol příslušníků průzkumných týmů bojových jednotek. Jejich informace jsou cenné pro velitele, kde a s jakým protivníkem se bude jednotka potýkat. Budoucí průzkumáci musí projít výběrovým řízením, které patří mezi ty nejnáročnější v české armádě.

Mít před sebou průzkumáka znamená, že před vámi stojí jeden z nejlépe vycvičených vojáků pro boj v týlu nepřítele. Dostat se k této prestižní jednotce 4. brigády rychlého nasazení ale není vůbec jednoduché. Na konci března se o tom přesvědčilo 26 příslušníků všech praporů brigády, výběrové řízení zvládlo a dokončilo pět účastníků.

Abyste do takového výběru mohli zájemci vůbec hlásit, musí splnit základní kritéria: z výročního přezkoušení dosáhnout na nejlepší hodnocení, musí splnit zdravotní a psychologické požadavky a u armády být alespoň dva roky. Tento základ pak uchazečům pootvívá dveře k možnosti bojovat o místo u elity.

Odolnost prověřila Ohře

„Jednotlivé disciplíny výběrového řízení se stavují instruktoři z velitelství 4. brigády rychlého nasazení tak, aby prověřilo komplexní připravenost účastníků,“ informuje vedoucí komise pro výběrové řízení k průzkumným týmům nadporučík Martin Čutta. „Čtyři dny jsou pod fyzickým a psychickým tlakem a při plnění úkolů hodnotíme nejen úspěšné zvládnutí všech disciplín, ale i iniciativu, týmového ducha a adaptabilitu.“

Bojová střelba, hvězdicový pochod, překonání vodní překážky broděním, topografické znalosti nebo třicetkilometrový pochod se zátěží. To jsou jen některé znalosti a dovednosti,

kteří museli během čtyř dnů prokázat účastníci prvního letošního výběrového řízení k průzkumným týmům a operátorů C4ISTAR (Command, Control, Communication, Computers, Intelligence, Surveillance, Targets Acquisition & Reconnaissance) 4. brigády rychlého nasazení.

„Nejatraktivnější disciplínou bylo pro všechny určitě překonávání vodní překážky broděním,“ říká nadporučík Čutta. „Rozvodněná Ohře měla okolo 5 stupňů Celsia, řeka měla obrovskou sílu a neustále se měnilo počasí. Tady se prokázala nejen fyzická připravenost účastníků, ale především psychická odolnost a odhodlání splnit nepříjemný úkol.“

Třetí den 13 účastníků z 26

K úkolům, které museli vojáci plnit, patřily teoretické i praktické znalosti ze zdravotní, topografické nebo spojovací přípravy. Střelba patří k hlavním dovednostem příslušníků armády. Proto této disciplíně věnují instruktoři brigády mimořádnou pozornost. Na pěchotní střelnici Vršovice u Loun dorazilo třetí den výběrového řízení už jen 13 z původních 26 účastníků. V první fázi střelecké přípravy museli prokázat teoretické znalosti formou testu.

„Naším cílem je prověřit účastníky během střeleckého nácviku ze střelby z různých poloh na různé vzdálenosti s využitím všemožných krytů, skrytů a překážek,“ konstatuje řídící střelby starší instruktor velitelství 4. brn praporčík David Berák. „Během časového limitu 4 minut a 30 vteřin musí zvládnout odsun raněného, zdolání překážky, střelbu na dlouhé i krátké vzdálenosti na terče různých velikostí, z různých pozic a použít při tom obě zbraně – útočnou pušku Bren 2 a pistoli CZ 75 Phantom nebo Glock, podle toho, u které jednotky slouží. Instruktoři kromě přesnosti a rychlosti zároveň hodnotí i manipulaci se zbraněmi a zachování bezpečnosti pro samotného účastníka i pro jeho okolí.“

Neustále ve střehu

Výběrová řízení k průzkumným týmům se zaměrně konají na jaře a na podzim, tedy v době,

kdy účastníky kromě znalostí a dovedností prověří i nejrůznější typ počasí. „Pořád máte za sebou strašáka, že něco nezvládnete a nezískáte dostatek bodů v jednotlivých disciplínách,“ svěřil se jeden z účastníků. „Do toho vám prší, teploty se pohybují od nočních minus pěti do plus dvaceti stupňů, jste neustále pod tlakem, protože jednotlivé disciplíny na sebe navazují a vy víte, že je musíte nejen

zvládnout technicky, ale musíte být neustále ve střehu, zda jste na něco nezapomněli,“ říká další z absolventů. „Stres hraje u všech velkou roli a s přibývajícím dnem se přidává i únava. Připadáte si jako papírák, důležité je umět si najít ventil, nezranit se, orientovat se a nezmatkovat.“

Vojáci musí být také kdykoliv připraveni na bojový poplach, který je může poslat

rovnou k plnění úkolů. Prověření uchazečů spočívá i v několika zkouškách připravenosti formou sbalení a nástupu.

K průzkumákům jen ti nejlepší

Pro všechny účastníky, kteří se do výběrového řízení přihlásí, je nejdůležitější zachovat si zdraví, mít trochu štěstí a splnit požadované limity.

„Snažíme se udržet stres účastníků na rozumné míře, i když víme, že za nesplněním limitů nebo úkolu není neschopnost, ale právě stres,“ vysvětluje nadporučík Čutta. „Naši snahou je ale naplnit průzkumné jednotky kvalitními lidmi, kteří jsou týmovými hráči, mají rádi svou práci, mají motivaci a chtějí se v rámci specializace posunout výš. Naše kritéria jsou velmi náročná a splní je opravdu jen ti nejlepší. V tomto konkrétním kurzu začínalo 26 příslušníků brigády, dokončit se ho však podařilo jen pěti nejlepším.“

Únava, bolest, spokojenost

Na pěti úspěšných vojáků, které se podařilo splnit všechny úkoly, dokončit výběrovky a dosáhnout požadovaných limitů, byla znát sice únava, ale zároveň z nich zářila spokojenost.

„Jsem rád, že to mám za sebou,“ svěruje se jeden z nich. „Únava je znát, tělo bolí, ale je to prima pocit. Určitě se mi jednotlivé úkoly budou honit dlouho v hlavě, budu si to všechno znovu procházet, vím, kde mám rezervy a naopak, co mám namakáno. Sáhout si trochu na dno a znát svoje limity je určitě důležité, ale je také dobré vědět, že když si myslím, že je to nadoraz, tak po překonání sebe sama zjistím, že to jde ještě dál. Jak říkám, prima pocit.“

Týmový duch a průzkumácké srdce

Nepodcenit přípravu, mít tu pravou motivaci a hlavně vědět, proč do výběrovky jdu. „Tohle by mělo procházet hlavou všem, než se přihlásí do výběrového řízení do průzkumných týmů,“ zdůrazňuje nadporučík Martin Čutta. „Další kolo výběrového řízení bude na podzim. Budu rád, když se do něj přihlásí ti, kteří mají týmového ducha, kus toho průzkumáckého srdce a chtějí patřit k těm nejlepším.“

Ne všem se však podaří mezi elitní jednotku 4. brigády rychlého nasazení dostat. Mnohdy za to mohou lehká zranění, která však nedovolují plnit další náročné úkoly, někomu se nepodaří dosáhnout na požadované limity.

„Nevnímám to jako svůj nezdar, spíš mě to motivovalo k lepší přípravě,“ říká jeden z těch, kteří neuspěli. „Zkusím to na podzim. Teď už vím, co mne čeká, musím se jen líp připravit a mít i kus štěstí. U průzkumu chci sloužit, vím, že na to mám.“

Text a foto: Jana Deckerová

Na afghánské základně Bagram se uskutečnil slavnostní nástup k oficiálnímu předání operačního úkolu mezi 11. a 12. strážní rotou. Ceremonie se zúčastnil velitel základny Bagram generál Daniel B. Conley a velitelé spolupůsobících koaličních sil. V úvodní části nástupu velitel 11. strážní roty kapitán Miroslav Maixner poděkoval koaličním jednotkám za jejich podporu, kterou po celou dobu projevovaly strážní rotě, a také velení afghánského praporu 4. kandaku za jejich tvrdou práci.

Zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálmajor Jaromír Zůna navštívil Spojené státy americké. Program pracovního jednání zahájila česká delegace na strategickém velitelství NATO Allied Command Transformation v Norfolku. Zde hovořil generál Zůna s jeho velitelem generálem André Lanatou o zkušenostech českých a amerických vojáků během nasazení v zahraničních operacích a při společných cvičeních. Jednali také o posílení obranných schopností a rozvoji simulačních a trenažerových technologií.

Domino

Náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO Jakub Landovský zavítal za českými vojáky do Pobaltí. Zúčastnil se zde i tzv. Dne s obranným průmyslem, během něhož si zástupci litevských bezpečnostních složek mohli vyzkoušet ruční zbraně a kolovou techniku české výroby.

V posádce 25. protiletadlového raketového pluku ve Strakonici se uskutečnil základní kurz boje zblízka. Vojáci nacvičovali nejen techniky speciálního bojového umění pro první stupeň, ale zapracovali i na své fyzice.

MIROSLAV A. LIŠKUTÍN, DFC, AFC
BRIG. GENERÁL ČS. LETECTVA
S/Ldr RAF
* 23. 8. 1919 † 19. 2. 2018

Na hřbitově ve Šlapanicích u Brna se konalo uložení ostatků s vojenskými poctami brigádního generála Miroslava Liškutína. S veteránem 2. světové války se přišly rozloučit desítky lidí včetně dalších veteránů i příslušníků Armády ČR. Válečný hrdina brigádní generál Miroslav Liškutín se narodil 23. srpna 1919 v Jiřkovcích u Brna. V srpnu 1938 vstoupil do československé armády. Po vyhlášení Protektorátu odešel za hranice a v Anglii byl přijat do řad britského Královského letectva (RAF), kde se přímo účastnil bojů a v rámci 312. a 313. československé stíhací perutě nalétal 465 operačních hodin a asi 130 letů nad nepřátelským územím. Tím se zařadil mezi naše nejvíce bojově nasazované stíhací piloty během 2. světové války.

Do projektu letounů včasné výstrahy a řízení AWACS je zapojena i Armáda ČR, a to včetně vlastní obsluhy

Alianční létající radary

Jednou z výhod členství v Severoatlantické alianci je sdílení finančně velice náročných zbraňových systémů. Do této kategorie spadá projekt průzkumných letounů včasné výstrahy a řízení AWACS, do kterého se zapojila řada aliančních zemí včetně České republiky.

Radarové a průzkumné systémy nese na palubě letoun Boeing E-3A s charakteristickou kruhovou anténou na hřbetě. Počátky tohoto systému spadají do konce druhé světové války, kdy britské letectvo RAF upravilo bombardéry Wellington tak, aby s nimi mohlo sledovat pohyby protivníka v Severním moři. Ke skutečně masovému využití tohoto principu ale došlo až v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století americkou a následně i sovětskou armádou.

Airborne Warning and Control System (AWACS) umožňuje získávání informací s pomocí výkonného radaru a další elektroniky a poskytuje možnost dohledu, velení, kontroly vzdušného prostoru nebo komunikace. Získané informace mohou být využity k navádění protivzdušné obrany na cíle a řízení vojenských operací. Při podpoře leteckých operací proti pozemním cílům mohou letouny E-3A

poskytovat přímé informace pro přehrázování bojiště, provádění průzkumu, provádění letecké přepravy a pro blízkou leteckou podporu pro přátelské pozemní jednotky. Mohou také předávat informace velitelům vzdušných operací k získání a udržení kontroly vzdušného boje a zároveň pomáhat protivzdušné obraně při odhalování, identifikaci a sledování nepřátelských letounů, které se nacházejí ještě daleko od bojiště, a navádět proti nim přepadové stíhací letouny.

Základna v Geilenkirchenu

NATO začalo přebírat sérii 18 letounů E-3A a podpůrné vybavení pro podporu leteckých sil počínaje lednem 1982. Současná flotila šestnácti (z původních osmnácti) těchto aliančních strojů je dislokována na německém letišti Geilenkirchen. Letouny jsou však registrovány v Lucembursku.

Vnitřek letounu je rozdělen na dvě hlavní části. V letové vepředu je čtyřčlenná posádka, dva piloti, navigátor a inženýr. Většinu letounu zabírá operační zóna, kde pracuje posádka obsluhující radar. Operátoři a technici mají na starost komunikaci a spojení, počítačové vybavení a samotný radar. V letounu je množství dalších speciálních přístrojů a zařízení, k jejichž obsluze je potřeba dalších osm expertů. Celkově se o obsluhu přístrojů stará třináct až devatenáct lidí. Radar snímá oblast o rozsahu přes 300 tisíc kilometrů čtverečních, kterou posádka sleduje, a za pomoci počítače skládá celkový radarový obraz.

V zadní části letadla je pak odpočinková zóna s kuchyní a skládacími postelemi, které slouží posádce pro odpočinek při delších letech. Nasazení letounů je totiž mimořádné. Stroje létají nejen nad Evropou, ale v posledních letech velice často kontrolovaly situaci i nad

Afgánistánem a z Turecka také nad Sýrií. Frekventované jsou rovněž lety nad mořem, většinou nad Baltem či Středozemním mořem. Standardní mise trvá pět až osm hodin, výjimkou nejsou ale ani čtrnáctihodinové průzkumné lety. Posádku letounů tvoří většinou do sedmnácti lidí, v případě potřeby ale může být rozšířena až na dvojnásobek.

Spektrum našich odborníků

V posádkách létají již řadu let i Češi. Délka jejich působení v těchto strukturách je většinou pět let. U jednotky slouží v současnosti 13 českých vojáků. Od pilota, navigátora, náčelníka operační směny, vedoucího sekce vzdušného průzkumu, radarového řídicího bojového použití přes operátory a techniky až po pozemní personál. Odborníci se rekrutují převážně ze tří útvarů: 26. pluku velení a řízení, 53. pluku průzkumu a elektronického boje a 24. základny dopravního letectva.

Pozemní pozice se střídají v osmi a dvanáctihodinových směnách. Velitelské stanoviště má nepřetržitý provoz. Časový rozvrh letových funkcí se odvíjí od letového programu podle plánovaného výcviku a operačních potřeb. Před každým letem je den pro plánování. V den letu se nastupuje cca dvě hodiny před samotným vzletem k předletové přípravě. Po skončení letu následuje zhruba jednohodinový rozbor.

V případě operačního nasazení mimo hlavní základnu se obvykle staví tři posádky na jeden měsíc. Ty se pak střídají v cyklech let, volno a pohotovost. Ta se drží pro případ výpadku plánované posádky. Při delších cvičeních či jiných závazcích letky ale docházelo k úpravám, nasazení se tak v některých případech místo měsíce pohybovalo od dvou do šesti týdnů.

Spíš jen přeškolení

„Spolupráce s ostatními národy v Geilenkirchenu je bezproblémová. Na AWACS se neposílají začátečníci, ale ve většině případů zkušenější odborníci. Po velmi krátké době si člověk ani nevšimne s jakou národností mluví. Úředním jazykem je angličtina a je zvykem, že pokud se spolu baví příslušníci jednoho národa rodným jazykem a přidá se někdo jiný, automaticky všichni přepnou do angličtiny,“ vysvětluje major Stanislav Hebr, který sloužil na této alianční základně v letech 2010 až 2015. „Samotný výcvik na tento systém vychází z toho, že z jednotlivých zemí přicházejí zkušenější odborníci, kteří znají procedury a předpisy NATO. Jde tedy převážně o přeškolení na jiný operační systém, který mimo jiné létá. Hlavní součástí výcviku tak je naučit nový systém, jeho funkce, ovládání a zobrazení. Druhou a mimořádně důležitou součástí je pak bezpečnost letu a zvládání mimořádných událostí za letu, případně nouzové přistání.“ Pro přípravu na tyto situace existují simulátory. Pro nácvik přežití nouzového přistání na vodě, a to včetně nafouknutí a nastoupení do záchranářského člunu, se využívá bazén. Nouzové situace se cvičí při každém výcvikovém letu. Výjimkou jsou pouze operační lety

v bojové zóně. „Ne že by reálných nouzových situací bylo mnoho, něco takového mne potkalo pouze třikrát za pět let, lepší je ale být připraven. Další velmi důležitou součástí výcviku je kurz Crew Resource Management – CRM, který je zaměřen na spolupráci ve vícečlenné posádce. Ten je nezbytné absolvovat každý rok,“ dodává major Hebr. „Kromě našeho domovského letiště v Geilenkirchenu jsem létal ze základen Oerland v Norsku, Konya v Turecku, Preveza v Řecku, Gando na Kanárských ostrovech, Sliač na Slovensku, Ostrava-Mošnov v České republice, Mazar-e-Sharif v Afghánistánu a Nellis v Nevadě v USA. Lety v rámci výcviku, při různých cvičeních a v rámci operace Assurance Measures, zaměřené na ochranu východní hranice NATO, jsem absolvoval ve vzdušném prostoru všech evropských států NATO. Sedmkrát jsem se zúčastnil mise nad Afghánistánem. Celkový můj nálet byl při 179 vzletech 1 210 hodin. Z toho jsem měl 55 vzletů v Afghánistánu.“

Bojové mise se létají pouze s nezbytně nutným počtem členů posádky pro splnění úkolu, tedy maximálně se šestnácti lidmi. Pro tyto účely se vytváří stálé posádky pro celou dobu mise. Jinak se činnost příliš neliší od běžného letu. Posádka letounu ale musí mít osobní zbraň a na vzlet a přistání pro případ zásahu letadla ručními zbraněmi také oblečenou lehkou neprůstřelnou vestu.

„Pro mne osobně byla nejzajímavější účast na cvičení Red Flag v březnu 2014. V jeho průběhu jsme řídili činnost až 80 vlastních letadel, od vrtulníků, přes stíhače různých typů až po strategické bombardéry B-52. Měli jsme na starosti všechny možné typy vzdušných operací. Proti nám jako Red Air stály dvě letky

A fakta

Letoun E-3 byl odvozen od klasického stroje Boeing 707. Úprava zahrnovala instalaci rotujícího radarového dómu, jednobodového systému pro doplňování paliva na zemi, systému pro doplňování paliva za letu a unikový systém. Radarový dóm ve tvaru disku má průměr 9,1 m, ve svém středu má výšku 1,8 m. Radar je vybaven chlazením pro odvádění tepla z elektronických a mechanických systémů. Otáčí se pomocí hydraulického pohonu, což mu umožňuje elektronické sledování prostoru od zemského povrchu až po stratosféru a to jak nad pevninou, tak i nad mořem.

Mezi další hlavní podsystémy patří navigační, komunikační a počítačové vybavení. Data z těchto zařízení, která zpracovává počítač, jsou zobrazována v grafické nebo tabulkové formě. Operátoři pak zajišťují sledování, identifikaci, řízení boje a komunikaci. Radarové a počítačové podsystémy letounu E-3 mohou shromažďovat a zobrazovat všeobecné i detailní informace o bojišti.

Na každém ze čtyř motorů letounu je namontován generátor elektrické energie o celkovém výkonu 1 MW, kterou spotřebovává radar a ostatní elektronické vybavení letounu. Jeho pulzní Dopplerův radar má dosah více než 400 km při zjišťování nízko letících cílů a v režimu „za obzorem“ má dosah zhruba 650 km pro cíle letící ve střední a vyšší letové hladině. Radar v kombinaci s podružným přehledovým radarem poskytuje i „pohled dolů“ pro odhalení, identifikaci a sledování nízko letících letounů.

agresorů. Celkem dvakrát dvanáct letounů F-16C/D a F-15C/D řízených tím nejlepším, co mají americké vzdušné síly k dispozici. Kromě toho bylo ve výcvikovém prostoru velké množství pozemní protivzdušné obrany a rušičů. Jen plánování na misi den předem zabralo více jak dvanáct hodin,” vypočítává major Hebr. „Zajímavé pro nás tehdy bylo i využití volného času v době, kdy se právě nelétalo. Nellis, kde se cvičení konalo, je u Las Vegas.

Daleko to není ani do Grand Canyonu, Hooveru Dam či na historickou Route66.

Všechno je doopravdy

V letech 2009 až 2014 létal s Boeingem E-3A major našich vzdušných sil Milan Vojáček. Postupně prošel funkcemi pilota, kapitána letounu a instruktora. Létal nejen nad Evropou, ale také konfliktními oblastmi včetně Afghánistánu. „Z vlastní zkušenosti mohu říct,

že na úkolech v Afghánistánu nesmírně roste profesionalita a profesní připravenost. Je znát, kdo těmito misemi již prošel a kdo ne. Rozdíl mezi naším operačním létáním v krizové oblasti a výcvikovými aktivitami nad Evropou i v zámoří je veliký. Při výcviku máte v povědomí skutečnost, že se de facto jedná o trénink, který mohu tak či onak, v závislosti na konkrétní situaci, upravovat. V bojové operaci víte, že všechno je doopravdy. Vaše špatné rozhodnutí může mít i fatální následky. Samozřejmě že dostáváte doporučení od členů posádky, ale konečné slovo má vždy kapitán letounu. Proto musíte mít dopředu a do detailu promyšleno, jak budete postupovat a co uděláte v případě nepředvídané situace,” řekl před lety major Milan Vojáček A reportu. „Letová aktivita v Afghánistánu je značná. Více než sto hodin za měsíc na pilota není výjimkou. To je samozřejmě velice náročné i po psychické stránce. Řídíte stroj za miliony dolarů a za sebou máte mezinárodní směnu speciálně připravených odborníků. Koncentrovat se musíte na svůj prioritní úkol, a to dostat je bezpečně nejen na oblohu, ale i zpět na zem.”

Text: Vladimír Marek,

foto: Jan Kouba, archiv A reportu a NATO

MEZINÁRODNÍ PŘEKÁŽKOVÝ ZÁVOD JEDNOTLIVCŮ A TŘÍČLENNÝCH DRUŽSTEV PRÍSLUŠNÍKŮ ARMÁDY A IZS

Závod zaměřený na rychlost, obratnost, sílu, vytrvalost a týmovou spolupráci.

Ústroj: oděv vz. 95. (IZS záahový oděv)

Kategorie:

“A” - tříčlenná družstva

“B” - jednotlivci

Trat': 10 km s umělými a přírodními překážkami.

Přihlášky: do 25.6.2019

faxem 973 307 099

šisek Eduard.Zika@SIS.ACR

mailem zika@army.cz

Další informace: kpt. ZIKA, 601 579 624.

IRON
ENGINEER
2019

LETIŠTĚ BECHYNĚ, 2.7.2019, 9:00

OTEVŘENÝ PŘEBOR VELITELE 15. ŽP

Také naši specialisté z Centra CIRC uspěli na nejkompexnějším kybernetickém cvičení Locked Shields 2019

Stříbro pro Českou republiku

Největší a nejkompexnější cvičení Locked Shields 2019, které je pořádáno NATO Co-operative Cyber Defence Centre of Excellence v estonském Tallinu, umožnilo odborníkům v oblasti kybernetické bezpečnosti zvýšit své dovednosti v oblasti ochrany kritické infrastruktury v případě kybernetických útoků v reálném čase. Experti z českého týmu ve výsledku porazili dalších 21 týmů a skončili na krásném druhém místě za týmem Francie. „S radostí českému týmu gratuluji. Z pěti účastí na cvičení být třikrát, jak se říká, na bedně, to už určitě není náhoda. Víím, že se za tím skrývá systematická a důsledná příprava. A také víím, že se příprava a vzájemná spolupráce celého týmu denně promítají do reálného světa, do aktuální vysoké úrovně české

kyberbezpečnosti,“ říká Dušan Navrátil, ředitel Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB).

Český tým byl složený ze specialistů Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), sdružení CESNET a CZ.NIC, Masarykovy univerzity a dalších příslušníků ze soukromé i akademické sféry a ministerstva obrany a zahraničních věcí. Armádu ČR reprezentovali přímo na místě v Tallinu dva příslušníci Centra CIRC Agentury KIS, kteří v rámci zeleného týmu zajišťovali technickou část cvičení. Spolu s nimi byli čtyři zástupci z Národního centra kybernetické bezpečnosti členy bílého týmu, kteří řešili právní otázky a komunikaci s médii, další dva působili v červeném týmu, který vedl útoky. Členy modrého

týmu, který působil v Brně a měl za úkol zabránit útokům červeného týmu, byli další dva příslušníci Centra CIRC Agentury KIS.

Spolu se specialisty z České republiky bylo do cvičení zapojeno více než 1 000 odborníků z 23 týmů z celého světa. Letošní ročník cvičení zahrnoval zhruba 4 000 virtualizovaných systémů a více než 2 500 útoků.

Pro příslušníky Centra CIRC šlo opět o jedinečnou příležitost zapojit se do ochrany informačních systémů a kritické infrastruktury pod tlakem velkého kybernetického útoku. Jako členové modrého týmu měli za úkol zachovat provoz více než 150 komplexních IT systémů. V rámci realistických scénářů pomáhali zabezpečit systémy před útoky, které by mohly způsobit např. vážné narušení výroby a distribuce elektřiny, provoz komunikačních systémů, ale i narušení fungování zařízení na čištění vody a dalších důležitých složek infrastruktury.

Letošní ročník se od těch předchozích lišil v tom, že kromě technické části bylo cvičení zaměřené i na netechnické procesy podobných útoků. V hodnocení poroty byl kladen důraz na to, jak zvládaly jednotlivé týmy otázky novinářů i veřejnosti, aby zmírnily paniku, kterou by podobné útoky vyvolaly. Podobně na tom byly právní části týmů, které se staraly o to, aby jednotlivými zásahy nebylo porušeno mezinárodní právo.

„Snažíme se technickou hru zpestřovat strategickými zásahy a právními otázkami. Například se ptáme, jak budete řešit pád dronu, co na to vaše vláda a řadu dalších otázek,“ uvedl ke cvičení Tomáš Minárik, dlouholetý zástupce NÚKIB ve výzkumném kybernetickém centru NATO.

Experti z českého týmu opět odvedli vynikající práci a potvrdili dlouhodobě výborné a vyrovnané výsledky.

Text: Lenka Farná, foto: archiv

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ

Vojenského fondu solidarity

VOJENSKÝ FOND
SOLIDARITY

Předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity brigádní generálka Lenka Šmerdová vyhláší pod záštitou náčelníka Generálního štábu Armády ČR armádního generála Aleše Opaty **2. ročník fotografické soutěže** na téma **Já a moje rodina** (myšleno v nejširším slova smyslu). Vítězné fotografie se stanou základem pro výrobu reprezentativního nástěnného kalendáře Vojenského fondu solidarity na rok 2020. Veškeré příspěvky získané od dobrovolných dárců v rámci distribuce tohoto kalendáře budou směřovány na účet Vojenského fondu solidarity a posléze vojákům a jejich rodinám, které se ocitnou v tíživé životní situaci.

Kdo se může zúčastnit

Voják z povolání, voják v aktivní záloze, občanský i státní zaměstnanec Ministerstva obrany České republiky.

Požadavky

Každý účastník má možnost do soutěže přihlásit pouze jeden soubor o 1–2 fotografiích ve formátu JPG. Fotografie se musí týkat soutěžního tématu. Soutěžící doplní informace o fotografii – její název a popis.

Podmínky přihlášení

Fotografie v nízkém rozlišení zašlete v elektronické podobě na e-mailovou adresu **vfs@army.cz** s uvedením jména, příjmení a adresy soutěžícího. Originály fotografií v plném rozlišení potřebném pro výrobu kalendáře budeme vyžadovat v případě výhry.

Termíny

15. dubna 2019 – vyhlášení soutěže
31. srpna 2019 – uzávěrka soutěže
září 2019 – slavnostní vyhlášení výsledků soutěže

Hodnotící kritéria

Spojitosť s vyhlášeným tématem
Úroveň zpracování
Nápaditosť

Odměna pro vítěze

Víkendový relaxační pobyt ve VZ Měřín a další věcné ceny.

Ze soutěže budou vyloučeny všechny fotografie, které účastník přihlásí/odešle do soutěže po uzávěrce pro odevzdání soutěžních fotografií, které nebudou splňovat podmínky soutěže (téma, požadované parametry) nebo budou obsahovat vulgární, extremistické či společensky nevhodné motivy, názvy či popisy.

Hodnotící komise je složena z odborníků resortu Ministerstva obrany ČR.

Odesláním fotografií a osobních údajů soutěžící schvaluje pravidla soutěže a souhlasí s nimi.

Odesláním soutěžních fotografií vyjadřuje účastník soutěže svůj souhlas podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů se zpracováním svých osobních dat v souvislosti se zveřejněním svého jména ve sdělovacích prostředcích a na internetových stránkách.

Zasláním fotografií do soutěže poskytuje soutěžící organizátorovi licenci k užití fotografií pro propagaci Vojenského fondu solidarity, a to ke všem známým způsobům užití. Licence k užití fotografie je poskytnuta bez časového, množstevního a teritoriálního omezení. Licence se poskytuje bezúplatně. Organizátor není povinen licenci využít.

Podrobné propozice fotografické soutěže jsou zveřejněny na www.fondsolidarity.army.cz.

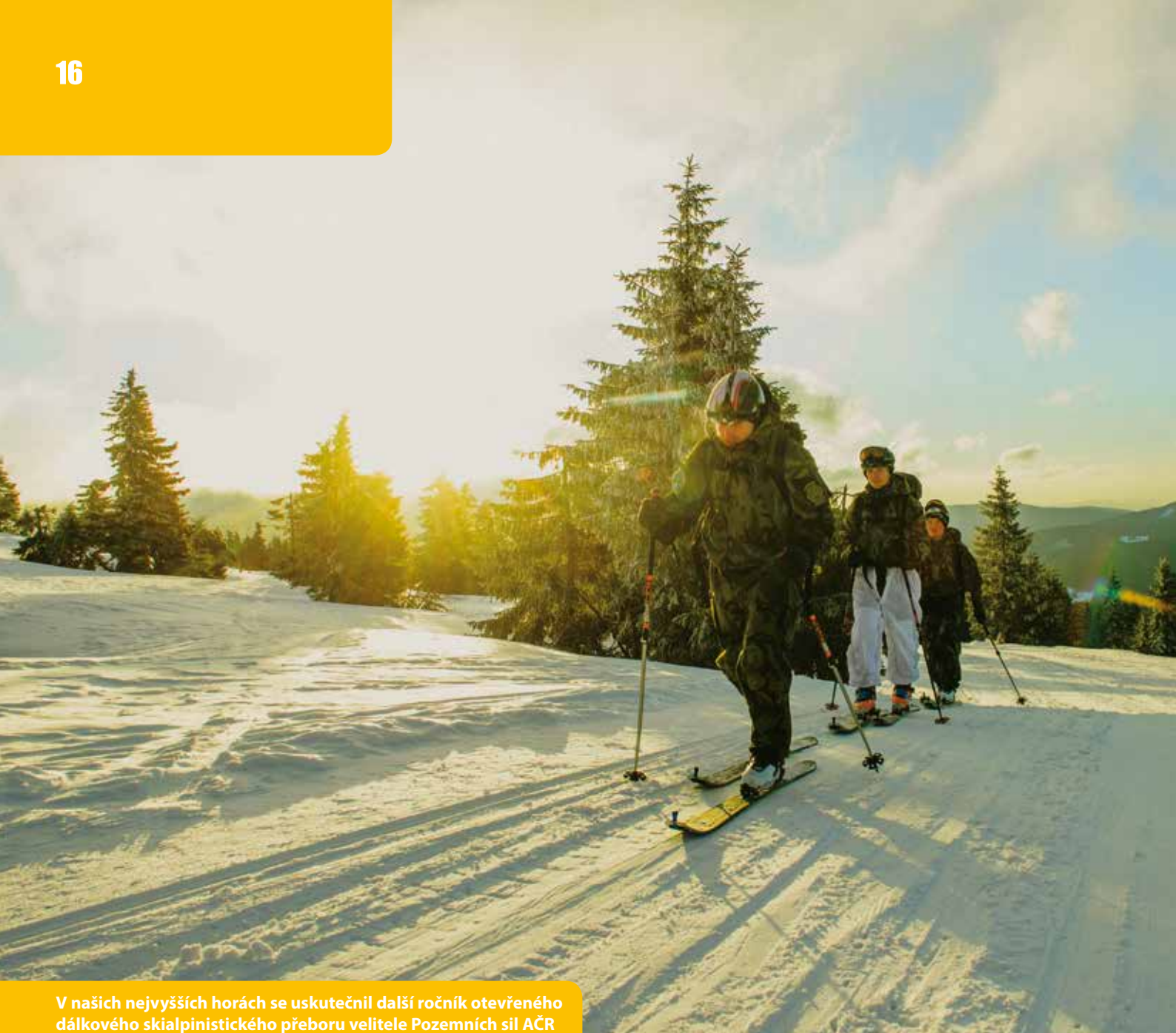
Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Mrkvičková, 216 339, 602 695 803, vfs@army.cz

www.army.cz

www.fondsolidarity.army.cz

V našich nejvyšších horách se uskutečnil další ročník otevřeného dálkového skialpinistického přeboru velitele Pozemních sil AČR

Krkomen Trophy 2019

Otevřený přebor velitele pozemních sil Krkomen je od roku 2009 každoročně pořádán v atraktivním, ale někdy i drsném prostředí Krkonoš. Realizací závodu byl opět pověřen 15. ženijní pluk Bechyně, který má s organizací takovýchto závodů bohaté zkušenosti.

Cílem závodu je v náročném prostředí změřit síly těch nejlépe připravených týmů, a to jak v kategorii OPEN (složky IZS, zahraniční družstva), tak v kategorii ARMY. Daří se tak oslovovat širší veřejnost, což je oproti výlučně armádním závodům určitý rozdíl.

Nicméně Krkomen ctí vojenské pojetí závodu. Při slavnostním a závěrečném ceremoniálu spolu s vlajkou ČR defiluje i historická zástava

Roty Nazdar (hraničářské jednotky, která byla dislokována ve Špindlerově Mlýně v letech 1918–1939).

Historicky se pořádání závodu typu Krkomen může přenést až do období první republiky, kdy se ve zmiňovaném období konaly závody lyžařských hlídek československé branné moci. Ty byly organizovány v tzv. výcvičných střediscích sloužících pro výcvik čs. horských jednotek. Vycvičenost našich družstev byla nejednou úspěšně konfrontována na mezinárodních závodech lyžařských hlídek ve Francii, Polsku, Rumunsku, ale také v Československu. Soutěžní disciplíny byly poplatné tehdejší době. Soutěžilo se v různých kategoriích:

závod v lyžařském stylu a zastavování, závod ve skoku na lyžích, závod překážkový, závod hlídkový se střelbou atd.

Zánik první republiky předznamenal i konec Závodů lyžařských hlídek československé branné moci. Po druhé světové válce byly lyžařské závody samozřejmě konány i nadále v rámci Československé lidové armády, ale již s ideologickým nádechem...

I současný Krkomen prošel určitým vývojem a postupem času se proměnil z etapového závodu na dálkový skialpinistický závod s mezinárodní účastí.

Letošní ročník, který byl pod názvem Krkomen Trophy 2019 za účasti zástupců

pozemních sil i veřejnosti odstartován ze skiareálu Špindlerův Mlýn, byl ve znamení nového formátu a poprvé i za účasti zahraničního družstva polské armády. Organizátoři reflektovali na „poptávku“ po dálkových závodech typu Patrouille des Glaciers, armádního závodu ve švýcarských Alpách, jehož historie sahá do roku 1943 a v současné době se ho účastní na 3 000 závodníků. Organizátoři připravili v Krkonošském národním parku trať o úctyhodných parametrech: vzdálenost 100 km s celkovým převýšením 6 500 m. Limit pro překonání trati byl stanoven na 40 hodin. S těmito parametry se jedná o nejtěžší skialpinistický závod nejen v rámci resortu MO, ale i v rámci celé ČR.

Po zahajovacím ceremoniálu, jehož součástí byla i exhibice armádních instruktorů přesunů na sněhu a ledu, kteří předvedli prvky synchronního lyžování a sjezd v dobových prvorepublikových uniformách, se na start závodu postavilo 22 družstev příslušníků AČR, Horské služby a Hasičského záchranného sboru.

V úterý 26. 3. 2019 ve 22:00 hod. byl závod odstartován. Závodníci na úvod čekalo sedmikilometrové stoupání na chatu Výrovka. Po předchozím deštivém dni a následném ochlazení byl svah ledový. Na tuto skutečnost doplatilo družstvo Horské služby č. 2 a družstvo 42. mechanizovaného praporu Tábor. Závodníci přišli o jednu, respektive v případě tábořského družstva o dvě lyže. Obě družstva následně odstoupila.

Na trase zřídili organizátoři dva typy občerstvovacích zastávek. Prvním byla zastávka pouze na občerstvení (čaj, izotonický nápoj, ovoce, slané a sladké), druhým pak zastávka s možností odpočinku na připravených lůžkách se sortimentem občerstvení rozšířeným o teplou stravu. Do této kategorie spadala například i chata Výrovka, kterou závodníci navštívili celkem třikrát (7,37 a 50 km).

Po zdolání „ledové hory“ na závodníci čekal sjezd Modrým dolem s překonáním největšího lavinového katastru v ČR a následný výstup Obřím dolem na Sněžku. Závodníci

se stále pohybovali ve tmě, na ledě a na vrcholu Sněžky je bičoval vítr s nárazy téměř 100 km/hod. Ze Sněžky závodníci čekali sjezd k dalšímu občerstvovacímu místu na Růžové hoře a následný náročný sjezd pod lanovkou do Pece pod Sněžkou. Při tomto sjezdu se zranil člen dalšího družstva Horské služby č. 3 a toto družstvo odstoupilo.

Z Pece pod Sněžkou vedla cesta závodníků opět vzhůru na Výrovku a pokračovala sjezdem do Dlouhého dolu a následným náročným výstupem Hrazeným dolem na úbočí Kozích hřbetů. Zde se již začal „lámat chleba“. Závodníci měli v nohách už 40 km, začalo svítat a na vrcholových partiích závodníci nadále sužoval silný vítr. Mnoho družstev v této části trati začalo postupně odstupovat. Toto se nevyhnulo ani do té doby vedoucímu družstvu Horské služby č. 1, které odstoupilo na Luční boudě. Závodníci opět zdolali nejvyšší horu ČR a tentokrát sjeli až do Horní Úpy. Následně je čekal výstup nad sjezdovku Javor, sjezd do Pece pod Sněžkou a výstup k dalšímu

občerstvovacímu bodu na Jeleních loukách. Po doplnění energie závodníci vystoupali okolo Výrovky do sedla mezi Luční a Studniční horou a údolím Bílého Labe dojeli k dalšímu občerstvení. V nohách měli již více než 60 km. Aby nebylo stoupání málo, po dojetí do Špindlerova Mlýna závodníci pokračovali nad Labský důl a sjeli do Kotelních jam. Cestou měli možnost pod Šmídovou vyhlídkou využít občerstvení. Okolo Dvoraček vystoupali k Vrbatově boudě a čekal je zasloužený šestikilometrový sjezd po Masarykově cestě a vodo- vodní sjezdovce zpět do Špindlerova Mlýna. V Labském dole na 85. km na závodníky čekala poslední občerstvovací zastávka s možností odpočinku a hlavně teplý guláš. Po doplnění energie následoval výstup k Patejdlově boudě, následný sjezd na dno Labského dolu, výstup okolo Labské boudy na úbočí Vysokého kola a okolo Mužských kamenů, Petrovy boudy a Ptačího kamene konečně příjezd do cíle, který se nacházel na Brádrlerových boudách. Nejlépe se s nástrahami tratě popasovalo družstvo Hasičského záchranného sboru z Opavy, které závod dokončilo v čase 18 hodin a 55 minut. Celkové druhé místo obsadilo družstvo Horské služby č. 4 (20:31) a na celkovém třetím místě a prvním místě v kategorii „ARMY“ dojelo družstvo 13. dělostřeleckého pluku Jince (22:30) ve složení npor. Matěj Picka, por. Václav Zdražila a svob. Vojtěch Neumann. Následovalo je družstvo Agentury logistiky (26:29) ve složení kpt. Michal Pech, nrtm. Miroslav Šroler a čet. Jan Rada. Na třetím místě se v armádní kategorii umístilo družstvo vzdušných sil (31:26) ve složení npor. Miroslav Hovorka, npor. Martin Hejda, npor. Martin Marek. Na trati nechyběl ani dlouholetý matador armádních soutěží, vynikající sportovec a člověk, třiašedesátiletý čet. Jiří Špaček z Tyniště n/Orlicí, který se svým týmem závod dokončil v čase 38:23. O extrémní náročnosti svědčí i to, že jej celkově dokončilo pouze 8 družstev. Ne nadarmo zní motto závodu: „Krkomen – závod pro opravdové tvrdáky“.

Text: kpt. Eduard Zíka, foto: Renata Foltysová

Domino

Osm desítek vojáků, kteří se vrátili z velitelství mise Resolute Support z Afghánistánu a z operace v Iráku, ve Slavnostní síni Národního památníku na Vítkově převzalo z rukou náměstka ministra obrany Pavla Berana a zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitele Společného operačního centra MO generálmajora Jiřího Věrného medaile Za službu v zahraničí. Ceremoniálu se zúčastnil náčelník Vojenské policie plukovník gšt. Miroslav Murček, zástupci velení Armády České republiky, chargé d'affaires Irácké republiky v ČR Ishan Yaseen Shakir Alawady a další čestní hosté.

Ministr obrany Lubomír Metnar navštívil Arménii. V Jerevanu jednal s předsedou vlády Nikolem Pašinjanem, ministrem obrany Davitem Tonojanem a zástupci Národního shromáždění. Tématem byly rozvoj bilaterální spolupráce a bezpečnostní situace v regionu. Ministři obrany zároveň podepsali mezivládní dohodu o spolupráci ve vojensko-technické oblasti. Na již realizovanou výměnu zkušeností vojenských policistů chtějí obě strany navázat v oblasti výcviku nebo vzdělávání, kde mimo jiné nabízíme studium arménským vojenským lékařům na naší fakultě vojenského zdravotnictví. Vojáci obou zemí také působí pod hlavičkou NATO v Afghánistánu a Kosovu.

Čeští vojáci sloužící v současné době na základně HKIA (Hamid Karzai International Airport) v Afghánistánu se zúčastnili závodu, který organizovala portugalská mechanizovaná brigáda, jejíž vojáci na základně působí jako týmy QRF (Quick Reaction Team). Ačkoliv v den závodu teploty atakovaly hranici 30 stupňů Celsia, na startovní čáru se postavilo celkem 14 mezinárodních týmů. Nelehký závod, v němž se každý bod počítal, skončil vítězstvím jednoho z portugalských týmů. Zbýlé dva vítězné stupně si rozdělily české týmy. Czech Lions vybojoval 2. místo a tým Czech Saints třetí pozici.

Vzdušné síly AČR se připravují na pořádání mezinárodního cvičení Dark Blade 2019. Cvičení se na území České republiky uskuteční na základě usnesení vlády České republiky číslo 817 ze dne 3. prosince 2018 v termínu od 9. května do 3. června 2019. Do cvičení bude zapojeno celkem 30 kusů letecké techniky včetně 18 zahraničních vrtníků a 1 150 cvičících, z toho 350 příslušníků armád partnerských zemí – Belgie, Německo, Slovinsko, Polsko a Maďarsko. Itálie a Nizozemí se budou cvičení účastnit jako pozorovatelé.

Doslova pod křídly startujících a přistávajících letounů JAS-39 Gripen a L-159 Alca se uskutečnil výcvik příslušníků aktivní zálohy na letecké základně Čáslav. Vojáci a vojačky trénovali střelbu, taktiku malých jednotek a ostrahu strategických objektů. Zatímco ve vzduchu duněly turbíny tryskových motorů, na zemi se rozléhaly výstřely samopalů a pistolí.

A fakta

Objektem důležitým pro obranu státu se rozumí pozemek nebo stavba umístěná ve vojenském újezdu včetně příslušenství, který má z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil, a dále:

- pozemky a stavby, k nimž výkon vlastnického práva státu a jiných majetkových práv státu vykonává ministerstvo nebo právnická osoba jím zřízená nebo založená;
- pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel;
- pozemky, stavby a další objekty strategického významu, které určí vláda;
- pozemky a stavby, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou mít strategický význam a které určí vláda (zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky).

Vojáci bránili jadernou elektrárnu Temelín před útokem teroristů

Safeguard Temelín 2019

Malé dopravní letadlo v rukou teroristů a zadržení pachatelů útočících vozem v ochranné zóně. Situace, se kterými si na konci března poradily téměř tři stovky vojáků, policistů, zaměstnanců Českých energetických závodů (ČEZ) a České energetické přenosové soustavy (ČEPS). Základem se stala ochrana vzdušného prostoru za pomoci vojáků z 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonic a pěších rot aktivní zálohy při krajských vojenských velitelstvích České Budějovice a Pardubice.

elektrárny Temelín v tomto směru vytváří reálné podmínky, v jakých by příslušníci aktivní zálohy plnili úkoly v případě jejich reálného nasazení na jakémkoli jiném místě ČR," zdůraznil plukovník Holý. Poblíž elektrárny se nachází elektrická stanice Kočín, kterou provozuje firma ČEPS. Ta také patří k objektům kritické infrastruktury. Její ochrana tak byla dalším úkolem aktivní zálohy na tomto cvičení. Záložníci zde procvičovali střežení v přímé součinnosti se sekci bezpečnosti společnosti.

Letadlo unesené teroristy

„Sleduji, vzdálenost 31, jednotlivý, přílet, výška 6 000. Cíl v zóně," hlásí operátor radiolokátoru SURN CZ. „Rozumím, první pal!" reaguje velitel. „První odpálená na 23. Výbuch. Cíl zničen na 15," informuje o chvíli později operátor. Tolik úryvek z hlasové komunikace mezi velitelem a operátorem řídicího a navigačního radiolokátoru SURN CZ během cvičení Safeguard Temelín 2019. Letadlo, jež unesli teroristé a mířili s ním k jaderné elektrárně Temelín, bylo zničeno. Jednotlivé povely napovídají, že letadlo bylo identifikováno ve výšce 6 000 metrů a vzdálenosti 31 kilometrů. Raketa byla odpálena, když bylo vzdáleno 23 kilometrů, zasaženo pak bylo na 15. kilometru. „Cvičila zde protiletadlová raketová baterie, vyzbrojená protiletadlovým raketovým komplexem 2K12 KUB, která byla posílena o místo velení a řízení palby," upřesnil velitel 251. protiletadlového oddílu podplukovník Alan Dubový. Úkolem protiletadlovců bylo podle taktického námetu zneškodnit letadlo, jež unesli teroristé a mířili s ním k jaderné elektrárně Temelín. Unesené letadlo simuloval dopravní letoun

L-410 z výzbroje Vzdušných sil Armády ČR. Vojáci během cvičení řešili standardní úlohy, které by plnili v případě aktivace Národního posilového systému protivzdušné obrany ČR. Úkolem strakonických vojáků je v takovém případě zabezpečit protivzdušnou obranu strategicky významných objektů (objektů důležitých pro obranu státu – tzv. ODOs). Myšleny jsou tím například jaderné elektrárny, letecké základny, průmyslové aglomerace, dopravní uzly a další. Strakoničtí vojáci nejsou zdaleka jediní, kteří plní úkoly v rámci Národního posilového systému protivzdušné obrany ČR. Své síly a prostředky sem vyčleňují také další vojenské útvary a zařízení.

Zásah proti teroristům

Dalším námětem cvičení se stal simulovaný útok, kterému předcházela doslovně detektivní činnost při zkoumání osob v okolí elektrárny a podezřelého vozidla. Vojáci nechávají projet vozidlo přes kontrolní místo. Vše probíhá úmyslně, po dohodě s policií. Ta totiž skupinu dlouhodobě sleduje. Nezná ale kontakt, s nímž se chce sejit. Z taktických důvodů tak setkání probíhá uvnitř perimetru střeženého armádou, zároveň ale v bezpečné vzdálenosti od elektrárny. Zásah je rychlý a nekompromisní. Policisté zajišťují podezřelé osoby. Zdá se, že hrozba byla zažehnána. Do cvičení se kromě vojáků zapojila i speciální policejní jednotka, celá ostraha a havarijní štáb elektrárny. Příští cvičení Safeguard proběhne v roce 2020 u jaderné elektrárny Dukovany. Do Temelína se vrátí za dva roky.

Armádu ČR zastupovali na cvičení příslušníci aktivní zálohy i profesionální vojáci. „Při zhoršení bezpečnostní situace by bylo naším úkolem zajistit okolí elektrárny. Tentokrát na tom spolupracovali záložníci pěších rot z krajských vojenských velitelství Pardubice a České Budějovice. Vzdušný prostor by chránil 25. protiletadlový raketový pluk ze Strakonice. Obě rot i strakonický pluk prokázaly, že jsou připraveny plnit stanovené úkoly v plném rozsahu," uvedl ředitel Krajského vojenského velitelství Pardubice plukovník Petr Holý, který cvičení řídil. Poprvé se do výcviku u Temelína zapojili záložníci z Pardubického kraje. Společně s jihočeskými kolegy střežili příjezdové komunikace k elektrárně. Celkem zde cvičilo 104 záložníků. „Vojáci aktivní zálohy hrají důležitou roli při ochraně objektů důležitých pro bezpečnost státu. Jejich připravenost několikrát ročně prověřujeme. Prostředí kolem

Další ročník cvičení ochranné služby české a slovenské Vojenské policie

Ochránce

Vzájemná spolupráce obou stran začala už v roce 2015 při cvičení, jehož cílem byla důkladná příprava ochránců na předsednictví Slovenska v Radě Evropské unie. Díky efektivitě se cvičení opakovalo i o rok později. Letos se cvičení opět přesunulo ze Slovenska na naše území. Pro obě strany se tak naskytla příležitost porovnání jednotlivých postupů, ale rovněž i střeleckých či řídicích dovedností.

Osobní ochránce obou států čekalo celkem pět náročných dní. Během toho prvního byla slovenským účastníkům představena činnost celého útvaru a zejména činnost a úkoly Oddělení doprovodů (dříve Oddělení ochrany a doprovodů pozn.). Poté následoval podrobný rozbor mezinárodní, evropské i státní legislativy týkající se zajišťování bezpečnosti osob a teoreticky byly vyhodnocovány četné taktické situace. Závěrem prvního dne se příslušníci slovenské Vojenské policie podrobně seznámili s technikou, výstrojí, výzbrojí a speciálními technickými prostředky používanými k zajištění bezpečnosti osob v České republice.

Tvrdý dril

Další dny byly plné drilu. Vojenští policisté procvičovali taktiku ochrany chráněné osoby v pěších formacích. Přesné zaujetí pozic pro dokonalé zvládnutí situace bylo samozřejmostí, leč i zde je třeba neustálý trénink. Situace se přizpůsobuje prostředí, v němž

se chráněná osoba vyskytuje. Je samozřejmě rozdíl mezi neveřejným setkáním, kdy ochránce rekognoskuje prostředí a předem jsou zkontrolovány prostory, a akcí na veřejnosti. Ta pochopitelně obnáší značná rizika a na ochránce klade ty nejvyšší nároky. I proto byl dril obou týmů značný. Na chyby není prostor. Nelze do detailu popisovat jednotlivé formace a úkony spjaté s ochranou osob, ale lze jednotlivé situace přirovnat k šachové partii, kdy každý z hráčů musí myslet více tahů dopředu a nepřemýšlet pouze nad jedním okamžikem. První nácvik byl vždy prováděn „nasucho“, tedy postup byl drilován bez ostré munice, následně již vše s tou ostrou. Rozehra začínala rekognoskací terénu, poté přivedením chráněné osoby. Na formaci zaútočil protivník střelbou z krátké zbraně (byla simulována určením směru útoku, tedy místa, ze kterého přicházel). Střelba byla ihned opětována a za užití krycí střelby je chráněncem rychle odveden z místa konfliktu. V tento okamžik

je důležitá důvěra mezi ochráncem a chráněnou osobou. Při útoku není čas na omlouvání se, přemýšlení nad vykáním či tykáním, nebo nad roztrženým sakem. Prvotní je život a vše ostatní se odsouvá na druhou kolej. Každý člen týmu musí být nejen bezvadný střelec, ale i zdravotník a tak trochu psycholog. Pro kolegy ze Slovenska šlo o známé postupy, ale odlišné zbraně.

Bezvadné ovládání vozů

Po sladění a nadřilování střelby, včetně taktických prvků a přesunů, následovala řídicí příprava zaměřená na zdokonalování ovládání vozidel za krizových podmínek, například reakce kolony s chráněnou osobou při napadení. Zde samozřejmě nebylo možné použít ostrou munici a celý incident proto byl pouze demonstrován tak, jak by vypadal při skutečném útoku. V první fázi bylo třeba zvládnout ovládání těžkých vozů Toyota Land Cruiser jak při pomalých manévrech, tak při rychlostech

atakujících i hranici sto padesáti kilometrů za hodinu. Zejména ovládání těžké Toyota, která se pochopitelně chová zcela jinak než běžný osobák, a v případě doprovodu obvykle Škody Superb, prověřilo dokonalost výcviku jednotlivých účastníků. Nácvik byl prováděn na odstavných plochách a v terénu, zejména okolí střelnice Strašnice, tudíž zde byl dostatek prostoru pro manévrování, ale i akceleraci a prudké brzdění. Většina manévrů byla prováděna na samém limitu konstrukce jednotlivých vozů. Jízda v koloně znamenala prakticky nárazník na nárazník i při vyšších rychlostech a manévrech mezi kužely. Dopravní kužel byl vítaným pomocníkem při náročném výcviku. Jedno z mnoha rozmístění znamenalo přijet až na doraz ke kuželu, následně rychle vycouvat do vymezeného prostoru, jízdu vpřed, opětovné prudké couvání a následné vyjetí ven. To vše bez zvrhnutí či poškození jediné překážky, vozu nemluvě. Samozřejmě v případě skutečného napadení by se na poškození vozu příliš nehledělo, podstatné by bylo dostat se urychleně do bezpečí.

Vyhodnocení cvičení

Závěrečný pátý den patřil vyhodnocení cvičení Ochránce 2019 oběma zúčastněnými stranami. Pro profesionály na obou stranách jde o skvělou ukázkou spolupráce. Jak dodal i jeden z účastníků ze Slovenska: „Plusem pro nás je i předávání zkušeností z Afghánistánu,

kde vaši policisté střeží kupříkladu ambasádu v Kábulu, což je pro nás ne zcela známá zkušenost, a tak každý poznatek je více než cenný. Těší mě, že i přes rozdělení našich zemí jsme stále jedním národem, který k sobě bude mít vždy blízko, což ukázalo i toto cvičení.“ To přesně vystihlo atmosféru předchozích let a současný výcvik v České republice. Velitel Vojenské policie, plukovník Miroslav Murček, který se zúčastnil posledního dne cvičení společně s plukovníkem Jiřím Ročkem z Veličství ochranné služby Vojenské policie a samotného vyhodnocení, ve svém shrnutí zmínil především potřebu předávání zkušeností.

„Interoperabilita mezi českou a slovenskou Vojenskou policií je pro všechny obrovským přínosem. Nejeektivnějším výcvikem totiž není nic jiného než předávání osobních zkušeností. Těším se na další ročníky tohoto cvičení,“ uvedl Murček. Příští ročník se můžeme těšit opět na naše působení na Slovensku, přičemž účastníci z řad Vojenské policie se pravidelně setkávají i na cvičeních mezinárodního charakteru (např. Anakonda) a při zajištění ochrany a doprovodu představitelů jednotlivých zemí, včetně nejvyššího vedení NATO.

Text a foto: Michal Voska

Příslušníci 13. dělostřeleckého pluku se zapojili do mnohonárodního cvičení NATO

Dynamic Front 2019

Armády 27 aliančních a partnerských zemí NATO se na území tří států zaměřily na zvýšení připravenosti a interoperability v oblasti plánování, řízení a provádění společné palebné podpory na operačním a taktickém stupni velení. Do cvičení se zapojila četa dělostřeleckého průzkumu, radiolokační četa 13. dělostřeleckého pluku Jince a příslušníci koordinace palby.

Ve výcvikových prostorech v německém Grafenwoehru, polské Toruni a lotyšské Rize prokázaly společnou sílu během dvou týdnů přes tři tisícovky vojáků při bojových střelbách z dělostřeleckých systémů a bitevních vrtulníků.

„Cvičení se účastnili i vojáci z 13. dělostřeleckého pluku, konkrétně četa dělostřeleckého průzkumu s prostředky Iveco LOV-Pz a radiolokační četa s mobilními dělostřeleckými radiolokátory ARTHUR,“ informuje major Štěpán Zvěřina ze 131. dělostřeleckého oddílu a zároveň řídící cvičení za českou část. „V polské Toruni pak byly nasazeny jednotky dělostřeleckého průzkumu a radiolokační čety. Jejich úkolem bylo podílet se na vyhledávání cílů a navádění paleb ve spolupráci s aliančními palebnými prostředky. V lotyšské Rize měli dělostřelecké zastoupení příslušníci koordinace palby, kteří dlouhodobě působili v prostoru operace spolu s kanadskou jednotkou sil Posílené předsunuté přítomnosti (eFP – Enhanced

Forward Presence). Jádrem tohoto úkolového uskupení tvořila minometná četa 71. mechanizovaného praporu.“

Vyzkoušeli speciální munici

Vojáci z čety dělostřeleckého průzkumu byli po dobu bojových střelb nepřetržitě na pozorovacím stanovišti, odkud na vyžádání plnili úkoly spolu s kolegy z americké armády.

„Měli možnost plnit palebné úkoly se speciální municí, která není v podmínkách české armády běžně dostupná,“ vysvětluje major Zvěřina. „Vyzkoušeli si například osvětlování a zadymování bojiště za podpory americké houfnice 105mm M119.“

Jinečtí zabodovali

Ti specialisté, kteří absolvovali kurz JFO (Joint Fires Observer), se zúčastnili společného výcviku s americkými a polskými leteckými návodčími. Ti je přibrali ke spolupráci při bojových střelbách bitevních vrtulníků AH-64 Apache. „Naši návodčí byli ze strany aliančních partnerů hodnoceni tak vysoko, že jim byl přidělen prostor ve víceúčelovém vrtulníku UH-60 Black Hawk, ze kterého prováděla skupina vybraných návodčích navedení dělostřelecké palby,“ upozorňuje major Štěpán Zvěřina.

„Účast na mezinárodním cvičení spolu s ostatními aliančními a partnerskými armádami NATO poskytla našim vojákům možnost ověřit si, že metody a postupy, které cvičí doma, jsou správné a jsou schopni je efektivně využít i v rámci mezinárodního prostředí,“ konstatuje velitel čety dělostřeleckého průzkumu nadporučík Daniel Holesz.

Přínosné bylo také využití české radiolokační čety v mezinárodním prostředí. Mobilní radiolokátory ARTHUR byly spolu s polskými a americkými radary začleněny do systému včasného varování, jehož cílem je ochrana vlastních jednotek proti nepřímé palbě nepřítele. Hlavní roli hrály i ve spolupráci při umlčování dělostřeleckých prostředků nepřítele.

Obsluha radiolokátorů výzvou

„Cvičení Dynamic Front 2019 bylo pro naši obsluhu radiolokátorů velkou výzvou,“ hodnotí význam cvičení pro radiolokační četu její velitel poručík Martin Viktora. „Z důvodu krátké délky střely, malého náměru a omezenosti volby pozorovacích stanovišť musely obsluhy využít veškerých získaných zkušeností pro co nejlepší nastavení radiolokátorů. Velkým přínosem byla možnost detekce raketometných prostředků, kterými již naše armáda nedisponuje. Všichni také uvítali možnost procvičit si vedení palebných úkolů v angličtině a měli jsme možnost seznámit se s prostředky, technikou a metodickými postupy aliančních armád.“

Dojem, který zanechali příslušníci 13. dělostřeleckého pluku v mezinárodní konkurenci u koaličních partnerů, byl velmi pozitivní. „Je to jediné cvičení svého druhu, které se zaměřuje na zvyšování schopností dělostřelectva v rámci aliančních a partnerských států NATO,“ dodal náčelník štábu 131. dělostřeleckého oddílu major Štěpán Zvěřina. „Pravidelnou účastí na tomto cvičení můžeme sjednocovat naše postupy s aliančními jednotkami a dělat dobrou vizitku českým dělostřelcům.“

Dvě L-159 v akci

Do cvičení Dynamic Front 19 se zapojila i dvojice strojů L-159 Alca z výzbroje 212. taktické letky Čáslav. Obě Alcy startovaly z domácího čáslavského letiště a jejich cílem během dvouhodinové mise byl německý výcvikový prostor Grafenwoehr. Oba piloti poskytovali přímou leteckou podporu (CAS – Close Air Support) za použití ostré kanonové munice.

Obě Alcy byly vybaveny 20mm kanonovým kontejnerem ZPL-20 Plamen a vzhledem ke vzdálenosti a nutnosti působit téměř hodinu v bitevním prostoru i čtveřicí přídavných nádrží na 350 litrů paliva. Ty umožily protáhnout celkový čas jejich mise až na dvě hodiny. Zapojení čáslavských pilotů a jejich lehkých bitevníků do cvičení Dynamic Front bylo i pro ně dobrou zkušeností při zdokonalování vedení bojové činnosti k podpoře pozemních jednotek na velkém aliančním cvičení. I oni se museli soustředit na plnění úkolů, které museli během dvouhodinové mise plnit.

Text: Jana Deckerová, foto: kpt. Martin Sůva

Rumunsko**Program vozidel PIRANHA 5 pro Rumunsko**

Společnost General Dynamics European Land Systems (GDELS) dosáhla důležitého milníku v programu PIRANHA 5 pro rumunskou armádu, když úspěšně dokončila testy ostrých střel za přítomnosti zástupců rumunské autority pro zadávání zakázek. Test proběhl 28. března 2019 na střelnici vojenského prostoru u norského města Rena. Během zkoušek plně vybavené vozidlo PIRANHA 5 provedlo řadu statických a dynamických střeleckých testů za použití kanonu ráže 30 mm, aby byly ověřeny jeho schopnosti. Testy ukázaly, že výkony vozidla předčily požadavky zákazníka, a věžový komplet ELBIT UT30MK2 tak prokázal způsobilost pro program nových kolových obrněných vozidel s podvozkem 8x8 pro rumunskou armádu. V lednu 2018 společnost GDELS podepsala smlouvu s rumunskými ozbrojenými silami na dodávku až 227 obrněných vozidel PIRANHA 5 v šesti různých konfiguracích v souladu s plány rumunské armády modernizovat svou flotilu kolových obrněných vozidel. Nejnovější vozidla PIRANHA 5 se budou vyrábět v Rumunsku v rámci programu strategické spolupráce a přenosu technologií mezi GDELS – Mowag a rumunskou společností Uzina Mecanică București (UMB).

Polsko**Polské námořnictvo získá vrtulníky AW101 Merlin**

Po mnohaletém hledání nových námořních vrtulníků je rozhodnuto – polské námořnictvo získá protiponorkové vrtulníky AW101 Merlin od společnosti Leonardo Helicopters. Vrtulníky v polském námořnictvu nahradí již notně zastaralé sovětské stroje Mi-14. Podle původních představ měl jediný typ víceúčelového vrtulníku v polské armádě nahradit sovětské vrtulníky Mi-8, Mi-14 a Mi-17. V polské armádě létá 38 vrtulníků Mi-8/17, námořnictvo provozuje deset Mi-14 a dva Mi-17. V případě Mi-14 jde o dva vrtulníky Mi-14PL/R ve verzi pro pátrání a záchranu (SAR) a osm ve verzi pro protiponorkový boj Mi-14PL. Polské námořnictvo v první fázi získá čtyři protiponorkové Merliny s možností provádět SAR. Nicméně dodávky nějaký rok potrvají, proto byla vrtulníkům Mi-14 prodloužena životnost o další čtyři roky. Během těchto čtyř let, tedy do roku 2023, se očekávají dodávky prvních Merlinů a proškolení nových posádek a pozemního personálu.

Německo**Německo prodá fregaty MEKO A-200 Egyptu**

Podle serveru navalnews.com má být cena za šest fregat 2,3 miliardy eur (59 miliard korun). Výrobce inzeruje výhodný poměr užitečné zátěže k výtlaku. Výzbroj si vybírá zákazník. Její základ tvoří podle webu ThyssenKrupp 127 nebo 76mm kanon, společně s čtyřmi protiletadlovými zbraněmi menších ráží (12,7 až 40 milimetrů.) Na loď se vejde dvaatřicet vertikálních odpalovacích šachet pro protiletadlové střely, osm protilodních střel a dva torpédomety. Ty slouží převážně k boji proti ponorkám. Na svou velikost jsou tedy fregaty MEKO A-200 těžce vyzbrojené. Podle firmy ThyssenKrupp si vedle protiletadlového, protilodního a protiponorkového boje poradí i s podporou speciálních sil, humanitárními a záchrannými operacemi. Lodě MEKO A-200 jsou zajímavým příkladem změny významu slova fregata z poslední doby. Kategorie válečných lodí byly vždy jen přibližné. Na začátku jednadvacátého století to platí snad víc než kdy jindy. Například korejské torpédoborce třídy KD-III (Sejong the Great) nesou těžší výzbroj než americké raketové křižníky třídy Ticonderoga.

Estonsko**CV90 zařazeny do výzbroje, dodávka kompletní**

Estonsko již převzalo všech 44 objednaných exnizozemských bojových vozidel pěchoty (BVP) CV9035NL a šest doprovodných pásových vozidel na podvozcích tanků Leopard 1. Společně se samohybnými houfnicemi K9 Thunder budou CV9035NL tvořit hlavní bojovou sílu estonské armády. Estonsko objednalo použitá nizozemská BVP a doprovodná vozidla na konci roku 2014 za částku 113 milionů eur. Veškerá vozidla před dodáním prošla kompletní údržbou a výměnou dílů (pokud to bylo třeba). Prvních 12 CV9035 a jedno odtahové vozidlo převzala estonská armáda v říjnu 2016. Všechna dodaná CV9035 patří estonskému průzkumnému praporu (Scoutspataljon) 1. pěší brigády. Kromě toho je prapor (resp. celá brigáda) vybaven kolovými transportéry Sisu XA-180EST, protitankovými komplety Javelin, minomety ráže 120 mm a kulomety ráže 12,7 mm. V roce 2016 Estonsko z Norska objednalo rovněž 37 podvozků CV90 (bez bojového modulu) za cenu 635 000 eur/ks. Estonsko plánovalo 31 norských CV90 přestavět na velitelská, protivzdušná, protitanková, inženýrská, průzkumná, evakuační a muniční vozidla. Zbývajících šest podvozků bylo vyhrazeno pro lafetaci modulů s minomety ráže 120 mm.

53.pPrEB

102. průzkumný prapor generála Karla Palečka

Organizuje

„VÝBĚR OSOB“k rotě HLOUBKOVÉHO PRŮZKUMU ve dnech **10. – 13. 6. 2019**

starší průzkumník – specialista – hodnost četař
 starší operátor – specialista – hodnost rotný
 starší odstřelovač – specialista – hodnost rotný
 velitel skupiny – hodnost rotmistr
 velitel týmu – hodnost nadporučík

Nabízíme:

- Účast na zahraničních kurzech a cvičeních
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělávání
- Možnost vzdělávání ve specifických kurzech AČR
- Nasazení v zahraničních operacích
- Perspektiva dlouhodobého setrvání v odbornosti s dobou rozhodnou 7 let

Požadujeme:

- Praxe v AČR minimálně 2 roky
- Zdravotní klasifikace „A“ schopen jako výsadkář
- Předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň „Tajné“
- Splnění výroční přezkoušení z tělesné přípravy za rok 2018 s hodnocením „výtečné“

Vědomosti:

- Předchozí služba u průzkumných jednotek
- Střední odborné vzdělání s maturitou
- Absolvovaný Základní výsadkový kurz
- Osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil sk. V-B (popř. V-C)
- Znalost Anglického jazyka dle normy STANAG SLP 1 a lepší
- Hlubší znalosti ze spojovací přípravy, schopnost práce s PC, RVIS

Profesní životopis vygenerovaný z ISSP a stručný motivační dopis s uvedenou kontaktní adresou a telefonní spojení (označené „RHP-výběr“) zašlete e-mailem na adresu rhp@army.cz nejpozději do 13. 6. 2019.

Kontaktní tel.: +420 973 411 230 nebo +420 601 582 532

Další informace také na <http://www.102aprc.cz/>2019
1. června
Dětský
Den
Měřínvolareza
HOTEL • UAZNĚ • WELLNESS

V AREÁLU HOTELU MĚŘÍN

1. ČERVNA

OD 11 DO 17 HODIN >> Tešit se můžete na:

PROGRAM S ŽIVÝMI
DINOSAURYPROGRAM
NA PODIUVYSTOUPENÍ ZPĚVAČKY
MÍŠI NOSKOVÉ

SOUTĚŽE O CENY

Dále také:

SKÁKACÍ HRAD / MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ / STŘELBA Z AIRSOFTOVÝCH ZBRANÍ /
 ŠLAPACÍ MOTOKÁRY / PLAVBA PARNÍKEM A NA DRAČÍCH LODÍCH /
 KYNOLÓGICKÉ UKÁZKY / UKÁZKA SEBEOBDRANÝ PŘÍSLUŠNÍKŮ AČR /
 VOZIDLO TATRA DAKAR / HISTORICKÁ VOZIDLA Z RETROAUTOMUZEÁ STRNADICE

a mnoho
dalšího!

Možnost registrace zde:

Vstup pro děti do Aquaparku
VZ Měřín za 1 Kčvolareza
HOTEL • UAZNĚ • WELLNESS

V souladu s platnou legislativou Vás informujeme, že z Dětského dne, konaného 1. 6. 2019 v areálu VZ Měřín, bude pořizována fotodokumentace za účelem marketingového využití organizátorem akce.

**CENTRUM
PODPORY
SPECIÁLNÍCH
SIL**

PŘEKONEJ SVÉ LIMITY...**... S NÁMI !**VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ
2019

20. - 24. 5.

17. - 21. 6.

09. - 13. 9.

DUM SPIRO SPERO

VÍTĚZOVÉ DĚLAJÍ TO,
CO PORAZENÍ DĚLAT NECHTÍ JÍ!www.cpss.wz.cz

Tendr Armády České republiky na pořízení nových bojových vozidel pěchoty spěje do finále

Jeden ze čtyř

Pořízení 210 kusů moderních pásových bojových vozidel pěchoty pro Armádu České republiky se přesunulo do závěrečné fáze. Čtveřice potencionálních dodavatelů byla seznámena s požadovanými parametry. Konkrétní zakázka by pak měla být podepsána na podzim letošního roku. Rozhodne se mezi následujícími čtyřmi bojovými vozidly pěchoty.

ASCOD

Je produktem rakousko-španělského výrobce Cooperation Development. Hmotnost prázdného vozidla je do 42 tun. Pohonnou jednotku vozidla tvoří motor MTU 8V 199T20 o výkonu 530 kW, který umožňuje maximální rychlost 70 km v hodině, dojezd 500 km a zrychlení z 0 na 50 km/h za 14 sekund. Boční náklon 30 %, stoupání 60 %, maximální výška kolmé překážky 0,75 m a délka překonávaného příkopu 2 m. ASCOD je schopen překonávat brodění vodní překážky až do hloubky 1,2 metru.

Balistická odolnost vozidla je na úrovni 5 dle normy STANAG 4569 a na úrovni 4a/b proti minám. Vozidlo lze vybavit pasivním nebo reaktivním pancířem. Uvnitř pancíře je místo pro trojčlennou posádku a osmičlenný výsadek. Vozidlo je pojato jako univerzální platforma s celou řadou konfigurací. Může se jednat

například o vyprošťovací variantu, velitelské stanoviště, pokladač mostů, houfnici anebo obrněný transportér. Stroj je v současné době zařazen ve výzbroji dvou států – Španělska (356 ks) a Rakouska (112 ks). Před několika měsíci si ASCOD vybrala také Velká Británie v rámci programu Special Vehicle (589 ks).

CV90 (CZ a CZr)

CV90 (Combat Vehicle 90) je univerzální pásovou platformou. Nejčastěji je však možné se setkat s CV90 v konfiguraci bojové vozidlo pěchoty s 40mm rychlopalným kanonem. Automatický kanon L/70 ráže 40mm vyrábí pro vozidlo CV90 švédská firma Bofors. CV90 však lze osadit nejrůznější bojovou věží dle přání zákazníka. Alternativou ke kanonu L-70 je například 40mm kanon CTAS (Cased Telescoped Armament System) střelící teleskopickou municí. Vozidlo má celou řadu

konfigurací, a to jako průzkumné, pro dělostřelecké návodčí, velitelské, spojovací, ženijní nebo evakuační. Hmotnost vozidla se liší podle verze od 35 tun výše. Například nejnovější verze CV9035 Mk III s 35mm rychlopalným kanonem Bushmaster III dosahuje hmotnosti 35 tun. Konstrukce však umožňuje budoucí navýšení až na 40 tun. Hmotnost užitečného nákladu je 16 tun.

Pohonnou jednotku tvoří diesellový motor Scania DSI 14 V8 a převodovka X300 od společnosti CAT. K dispozici jsou motory Scania V8 o výkonu 364 kW až 536 kW.

Maximální rychlost vozidla je 70 km/h, dojezd až 900 km. Maximální hloubka brodění je 1,5 m, výška zdolání kolmé překážky 1,1 m a maximální délka překonávaného příkopu 2,6 m. Maximální náklon při stoupání je 60 %. Balistická odolnost CV90 je úroveň 5 dle normy STANAG 4569 proti balistickým hrozbám

CV-90 s osádkovou věží

a 4a/b proti minám. Úroveň pancéřování je výkonově i typově modulární. V případě bez-osádkové verze firma nabízí věž Kongsberg. Na přání zákazníka ale může opět nainstalovat jakoukoliv jinou věž. Posádku stroje tvoří tři, výsadek osm vojáků.

Ve výzbroji evropských armád je zařazeno již téměř třináct set těchto vozidel. Kromě čtyř skandinávských zemí je vlastní Nizozemsko, Estonsko a Švýcarsko. Ve všech případech se zatím jednalo o variantu s obslužnou věží. Švédská, norská a dánská vozidla CV90 se zúčastnila úspěšného bojového nasazení v Afghánistánu. Výhodou této nabídky je i skutečnost, že korporace BAE Systems uzavřela v loňském roce dohodu se státním podnikem VOP CZ ze Šenova o společné nabídce těchto vozidel. Předpokládá se tak výrazný podíl výroby tohoto obrněnce přímo v České republice. Navíc by to umožnilo servisní podporu tohoto vozidla po celou dobu jeho životnosti českými zdroji.

Puma

Toto německé bojové vozidlo pěchoty bylo vyvinuto jako náhrada za zastarávající Marder. Hromadná výroba začala v roce 2009. Řídící firma je PSM Projekt System Management, spojený podnik firem Krauss-Maffei Wegmann a Rheinmetall Landsysteme. Dodávky Bundeswehru byly zahájeny v roce 2015. V současné době bylo již dodáno 135 těchto vozidel. Zbytek z objednaných 350 obrněnců bude dodán do roku 2020. Puma je jeden z nejlépe pancéřovaných BVP při vysokém poměru výkonu a hmotnosti. Z testovaných

Bojové vozidlo ASCOD

strojů měla nejvyšší hmotnost 43 tun, avšak díky velice výkonné pohonné jednotce 800 kW a zcela nezávislému podvozku patří k velice rychlým vozidlům. Na zpevněné komunikaci dosahuje 70 kilometrů za hodinu. Může ale být sestavena v konfiguraci A pro transport letounem A400M, v tomto případě váží jen 31,5 tuny.

Z hlediska balistické ochrany nemá Puma v kategorii bojových vozidel pěchoty zřejmě konkurenci. Vozidlo má například zaručit posádce přežití při výbuchu miny s ekvivalentem 10 kg TNT. V provedení A (váha 31,5 tuny)

pancéřování poskytne ochranu proti munici ráže 14,5 mm ze všech směrů, čelo korby dokonce vůči projektilu ráže 30 mm. V maximálním stupni odolnosti je zajištěna ochrana proti kumulativním hlavicím pancéřovek a některých protitankových střel.

Řidič sedí v přední části korby vlevo a kromě jiného má ve svém prostoru displej, na němž může sledovat venkovní situaci z vnějšího kamerového systému. Za řidičem sedí střelec, vedle něj přibližně ve středu podélné osy korby má své stanoviště velitel. Oba mají k dispozici displeje, na kterých mohou sledovat

zobrazení ze zaměřovačů ve věži a další informace předávané vozidlovým informačním systémem. Za středem korby se nachází dálkově ovládaná věž s elektrickým pohonem. Je usazena excentricky na levé straně k ose vozidla. Je úplně oddělena od prostoru posádky a nijak do něho nezasahuje. Ve věži je lafetován automatický 30mm kanon Mauser MK 30-2 s nabíjecím a podávacím zařízením, které umožňuje rychlou volbu mezi dvěma druhy munice. Spřažený kulomet MG 4 má ráží 5,56 mm. V zadní části se přepravuje šestičlenný výsadek.

Nevýhodou případné akvizice je poměrně vysoká cena tohoto produktu, která se pohybuje okolo 250 milionů Kč za kus.

Lynx

Německá společnost Rheinmetall nabízí v Přáslavicích k testování vozidlo Lynx. Odborníci o něm hovoří jako o levnější variantě vozidla Puma. Obrněnec v kratší verzi přepravuje tříčlennou osádku a šestičlenný výsadek. Větší verze přepraví o dva vojáky více. I v tomto případě se jedná o vysoce modulární vozidlo, které je možno nakonfigurovat například do varianty velitelské, průzkumné, zdravotnické a dalších. Lynx nese v základních provedeních bojovou věž Rheinmetall Lance vyzbrojenou rychlopalným kanonem ráže 30 nebo 35 mm a spřaženým kulometem ráže 7,62 mm. Celý systém je možné pojmout stavebnicově a vozidlo na přání zákazníka vybavit i jiným kanonem. Hlavní výzbroj doplňuje dvojice protitankových řízených střel Spike-LR s dlouhým dosahem. Věž je vybavena moderními přístroji pro velitele a střelce-operátora,

Pásové vozidlo Puma projíždí po skončení střelby v těsné blízkosti tribuny.

Vnitřní prostor vozidla Lynx

Puma

A fakta

Cíle přezbrojení pozemních sil moderními bojovými vozidly pěchoty:

- Cílem projektu je pořízení 210 moderních pásových bojových vozidel pěchoty na jednotném podvozku v sedmi modifikacích podle konkrétních potřeb armády a pořízení 29 doprovodných servisních a dílenských vozidel na kolovém podvozku ve třech modifikacích.
- Požadavkem zadavatele a nedílnou součástí veřejné zakázky je robustní zapojení českého obranného průmyslu, a to jak do vlastní výroby vozidel, tak do jejich údržby, servisu a logistické podpory po celou dobu jejich životního cyklu v trvání přibližně 30 a více let. K tomu bude nezbytné do České republiky přenést potřebná práva, know-how a licence zejména k výrobním postupům, údržbě a k dalšímu rozvoji vozidel.
- Integrátorem zapojení českého obranného průmyslu do výroby vozidel a zároveň gestorem jejich logistické podpory po celou dobu používání armádou bude státní podnik VOP CZ. Česká republika a armáda tak získají potřebnou soběstačnost při logistické podpoře vozidel a tím i záruku jejich vysoké bojeschopnosti.

Základní technické požadavky Armády ČR:

- Moderní bojová vozidla pěchoty přinesou zcela novou kvalitu ve výzbroji pozemních sil a tím i zásadní zvýšení bojových schopností naší armády při obraně území státu.
- Armáda požaduje vozidla se silnou výzbrojí, vysokým stupněm odolnosti a ochrany osádky, vyspělými systémy velení a řízení a vysokým potenciálem k dalšímu modernizačnímu růstu, zejména v oblasti výzbroje, ochrany osádky a použitých technologií.
- Vysoká celková odolnost a ochrana osádky u všech vozidel s certifikací podle norem a standardů NATO, včetně systémů aktivní ochrany k eliminaci zásahů v pásmu 360° okolo vozidla a ochrany horní polosféry.
- Osádku bojového vozidla bude tvořit celkem 11 vojáků – velitel a střelec, řidič, dva specialisté a roj (výsadek) šesti vojáků.
- Výzbroj bude tvořit rychlopalný automatický kanon ráže 30 mm ve věžovém kompletu pro velitele a střelce, spážený kulomet a integrované protitankové řízené střely;
- Vozidlové komunikační, informační a další systémy budou zapojeny do národních a aliančních systémů velení a řízení.
- Před uzavřením smluvního vztahu s případným dodavatelem dojde u nabízeného vozidla na území České republiky k praktickému ověření jeho schopností a parametrů, včetně střelb ze všech druhů zbraní.

kteří jim poskytují vysoké povědomí o situaci a vyhledávání, sledování a ničení cílů. A to v režimu hunter-killer (lovec – zabiják) i killer-killer (zabiják – zabiják). V prvním případě velitel vyhledává cíle a střelec je ničí. V druhém případě jak velitel, tak i střelec nezávisle na sobě vyhledávají cíle a zároveň je ničí. Lynx je poháněn motorem o výkonu 563 kW, který mu umožňuje dosáhnout rychlosti 65 km/h.

Text: Vladimír Marek, Michal Voska, foto: Vladimír Marek

Lynx

Evropské vrtulníky v USA

Ozbrojené síly Spojených států jen výjimečně uzavírají velké zbrojní kontrakty s dodavateli ze zahraničí a domácí průmysl upřednostňuje často i v situacích, kdy existuje výhodnější nabídka. Loni v září však v USA uspěl už druhý evropský výrobce vrtulníků a po US Army tak evropské stroje získá i US Air Force. Společnosti Airbus a Leonardo navíc nejsou bez šancí ani v připravovaném tendru na cvičné vrtulníky pro US Navy.

V ozbrojených silách Spojených států bychom dnes našli velmi málo zahraniční letecké techniky, většinou jde o jednotky kusů vybraných typů sloužících pro speciální operace nebo zkušební účely. Za početnější výjimku lze částečně považovat zhruba stovku letounů s krátkým vzletem a svislým přistáním AV-8B Harrier II dosluhujících v řadách US Marine Corps, které vznikly jako britsko-americký projekt. V celé řadě soutěží jsou ale zahraniční výrobci neúspěšní a „neprošel“ dokonce ani výběr evropských transportních a tankovacích letounů Airbus A330 MRTT v rámci

programu KC-X v roce 2008. US Air Force bylo donuceno výsledek tendru zrušit a na druhý pokus pak vybrat domácí Boeing KC-46A Pegasus, s jehož opožděnými dodávkami se musí potýkat dodnes.

UH-72A Lakota téměř bez chyb

Konkurence protestovala i v roce 2006, když US Army v programu lehkého víceúčelového vrtulníku LUH (Light Utility Helicopter) vybrala evropský stroj UH-145 od tehdejšího konsorcia EADS (dnes Airbus), který není ničím jiným než osvědčeným vrtulníkem Eurocopter

EC145 (dnes H145). Jde tedy primárně o civilní stroj, určený například pro leteckou záchranou službu, což ovšem v tomto případě nijak nevadilo. US Army jej nepožadovala pro bojové nasazení, ale od počátku počítala s tím, že bude sloužit výhradně v mírových podmínkách „v týlu“. Nepožadovala proto ani žádné specifické vojenské úpravy kromě zástavby vojenských radiostanic, ocenila však jeho velmi dobré výkony a letové vlastnosti, moderní avioniku i relativně nízké provozní náklady. Americká armáda přidělila vrtulníku označení UH-72A Lakota a první stroje převzala už

Připraveno ve spolupráci s redakcí ATM

v prosinci 2006. Jejich montáž zajišťuje výrobní linka společnosti Airbus ve městě Columbus v americkém státě Mississippi, kam byly zpočátku dodávány montážní sady z Německa, od roku 2009 je tam pak realizována kompletní výroba. Ta postupně nabrala na intenzitě, takže v pořadí stý vrtulník byl dodán už v březnu 2010, třístý pak v květnu 2014. Stroje se postupně rozšířily k aktivním jednotkám US Army i k jednotkám národní gardy a začaly plnit široké spektrum úkolů v rámci zajištění národní bezpečnosti – od standardní letecké přepravy přes hlídkování a vzdušný průzkum, až po zdravotnické lety a záchranné operace, včetně nasazení při různých přírodních katastrofách. Umožnily postupně redukovat počty starších typů jako UH-1 Iroquois a OH-58 Kiowa, ale především odebraly významnou část práce jednotkám vyzbrojeným výkonnějšími vrtulníky řady UH-60 Black Hawk, které lze díky tomu ve větším počtu nasazovat do vojenských operací i mimo území USA.

V současnosti má US Army ve výzbroji už více než 400 strojů UH-72A Lakota a podle aktuálních potřeb pořizuje v menších kontraktech další. Jen během roku 2018 objednala dalších 51 kusů, jejichž dodávky by měly být ukončeny v září 2023 s celkovou bilancí 463 vrtulníků. Není bez zajímavosti, že Lakota je ve Spojených státech prezentován jako jeden

z neúspěšnějších akvizičních programů, u něhož nedochází k navyšování ceny a dodávky jsou vždy v souladu s dohodnutým harmonogramem. Vrtulníky jsou oblíbené také mezi posádkami i pozemním personálem a vyznačují se mimořádnou spolehlivostí. Za dobu provozu postihla početnou flotilu pouze jediná tragická havárie, a to když se v prosinci 2010 jeden UH-72A provozovaný národní gardou karibského Portorika (nezačleněná součást USA) zřítil do moře a na jeho palubě zahynulo všech šest osob.

Poněkud kontroverzní je pouze nasazení Lakoty v roli stroje pro primární letecký výcvik ve výcvikovém středisku US Army Fort Rucker v Alabamě. Velení se k tomuto kroku rozhodlo v roce 2014 s tím, že dosud bylo pro výcvik vyčleněno více než 70 strojů z plánovaných 155, které doplňují a postupně nahrazují starší vrtulníky TH-67 Creek (Bell 206B-3). Z pohledu americké armády je bezesporu přínosné, že začínající letci už od rané fáze cvičí na výkonných dvoumotorových strojích, protože naprostá většina z nich stejně později přejde na některý typ z trojice UH-60, AH-64 nebo CH-47. Na druhou stranu UH-72A je pro takové účely možná až příliš výkonný. V rámci primárního výcviku jej tak lze považovat minimálně za určitý „luxus“, k němuž by jistě existovala levnější alternativa, přičemž někteří

kritici poukazují i na riziko, že noví piloti bez zkušeností s lehčími typy nemusejí získat všechny potřebné letové návyky.

Samostatnou kapitolou jsou pak pravidelné diskuse o možnosti alespoň omezeného bojového využití Lakoty. US Army opakovaně vysvětluje, že s takovým záměrem letouny nebyly nikdy pořizovány. Byla dokonce vypracována i studie, která došla k závěru, že dodatečné vyzbrojování stávajících strojů UH-72A a jejich vybavení alespoň základní balistickou ochranou a systémem vlastní ochrany by pro americkou armádu bylo neefektivní a že by příliš snížilo nosnost a zhoršilo vlastnosti jinak obratného vrtulníku.

Ozbrojenou verzi stroje H145M ovšem i ve Spojených státech aktivně propaguje také výrobce, společnost Airbus. Ta v současnosti získává první zákazníky pro modulární zbraňový systém označovaný HForce a zcela jistě by jej ráda prodala také americké armádě, ať už formou dodatečné zástavby nebo spolu s novými vrtulníky, které se od původního UH-72A liší především výkonnějšími motory a vylepšenou avionikou. Převedení produkce v Columbusu na novější standard je v zájmu Airbusu i z čistě praktického hlediska, protože by si tím zjednodušil veškerou logistiku. Ať tak či tak, americká výrobní linka je pro evropského výrobce důležitá také proto, že s podporou

USA může vrtulníky nabízet i v zemích, kde by sám o sobě neměl tak velké šance. V rámci amerického vládního programu FMS (Foreign Military Sale) sice bylo zatím prodáno jen šest kusů UH-72A do Thajska v roce 2014, nicméně Američané jasně deklarovali svou podporu, protože i pro ně je zachování továrny v Columbusu výhodné.

Leonardo s podporou Boeingu vítězem

Druhým evropským výrobcem vrtulníků, který uspěl v amerických ozbrojených silách, se stala společnost Leonardo. Ta se ve spolupráci s domácím Boeingem přihlásila do soutěže na dodávku nových víceúčelových vrtulníků pro US Air Force, které mají nahradit dosluhující stroje UH-1N Iroquois známé také jako Twin Huey. Vojenskou verzi dvoumotorového vrtulníku Bell 212 zařadilo americké letectvo do výzbroje již v roce 1970 a dodnes používá 63 kusů, jejichž průměrné stáří ovšem přesahuje 45 let. Stroje přitom plní celou řadu úkolů, jež jsou důležité i z pohledu celonárodní bezpečnosti Spojených států.

V první řadě jde o ochranu odpalovacích zařízení mezikontinentálních balistických střel Minuteman III. Asi 25 vrtulníků UH-1N, vybavených elektrooptickým průzkumným systémem FLIR (Forward Looking Infra Red) a vyzbrojených ve dveřích lafetovanými kulomety se střídá v nepřetržité čtyřicetihodinové pohotovosti a podílí se na ostraze klíčových objektů. Kromě toho zajišťují také například ozbrojený doprovod pozemních konvojů při přepravě jaderných hlavic. Zhruba 20 strojů je dislokováno na základně JB Andrews v Marylandu, kde slouží primárně k přepravě VIP cestujících. I tam jsou zařazeny do nepřetržité hotovosti, aby v případě potřeby, respektive krizové situace mohly z nedalekého Washingtonu, D. C., evakuovat členy vlády a další klíčové osoby. Další 13 vrtulníků UH-1N je vyčleněno k výcviku a na pokrytí lokálních úkolů na základnách Fort Rucker v Alabamě, Fairchild AFB ve státě Washington a Kirkland AFB v Novém Mexiku, několik kusů působí rovněž na základně Yokota AB v Japonsku. Letectvo má k dispozici navíc ještě 28 jednomotorových strojů Huey označených TH-1H a pořízených od US Army, které zajišťují základní vrtulníkový výcvik rovněž z armádní základny ve Fort Rucker – jejich průměrné stáří je „jen“ 36 let.

Velení US Air Force se o náhradu flotily UH-1N pokoušelo již zhruba od roku 2006 s tím, že dlouho preferovalo pořízení jednoho typu, který by zároveň nahradil stovku vrtulníků HH-60G Pave Hawk, určených pro záchranné operace v boji Combat SAR. Původní program CVLSP (Common Vertical Lift Support Platform) byl ale v roce 2013 pro nedostatek financí zrušen a letectvo následně zvažovalo levné řešení v podobě převzetí vrtulníků UH-60A Black Hawk od US Army a jejich

US Army používá vrtulníky UH-72A Lakota i při záchranných operacích a pro zdravotnickou přepravu.

Airbus ve Spojených státech prosazuje také ozbrojenou verzi vrtulníku H145M.

Boeing MH-139 neboli Leonardo AW139 nahradí v USAF vrtulníky UH-1N.

modifikaci a upgrade na standard UH-60L, případně pořízení alespoň menšího počtu strojů verze UH-60M. Ani k jednomu však nedošlo a USAF nakonec v závěru roku 2016 zahájilo otevřené výběrové řízení na dodávku až 84 nových strojů; finální žádost o nabídky byla zveřejněna 14. července 2017. Mezi základními požadavky byla přepravní kapacita pro minimálně devět vyzbrojených vojáků, dolet přes 440 km, vytrvalost letu alespoň tři hodiny a cestovní rychlost minimálně 250 km/h.

O kontrakt usilovaly společnosti Bell se strojem UH-1Y Venom, Airbus nabízející H145M, Sikorsky/Lockheed Martin se speciální verzí HH-60H Pave Hawk, Sierra Nevada, která modernizuje starší Black Hawky na standard UH-60V, a konečně také tým Leonardo a Boeing, který společně nabídl vrtulník označovaný jako MH-139, jenž byl oficiálně potvrzen jako vítěz 24. září 2018. Jde o „amerikanizovanou“ verzi celosvětově úspěšného stroje Leonardo (dříve Agusta-Westland) AW139, vyrobeného v počtu přesahujícím 900 kusů – tedy stroj s maximální vzletovou hmotností až 6 800 kg, poháněný dvojicí turbohřídelových motorů Pratt & Whitney PT6C-67, dosahující maximální cestovní rychlosti 306 km/h a schopný přepravit až 15 cestujících. Vrtulníky pro USAF se budou vyrábět přímo ve Spojených státech, konkrétně v továrně společnosti Leonardo ve Philadelphii, stát Pensylvánie. Boeing je pak ve vlastním závodu nacházejícím se ve stejném městě vybaví specifickými vojenskými prostředky, mezi nimiž nebude chybět ani moderní systém vlastní ochrany či systém FLIR. Není bez zajímavosti, že holé draky budou do USA dodávány z polského podniku PZL Świdnik, který dnes patří pod Leonardo. První čtyřkusovou ověřovací sérii MH-139 chce USAF převzít do roku 2021, následná plná sériová výroba by pak měla trvat do roku 2031.

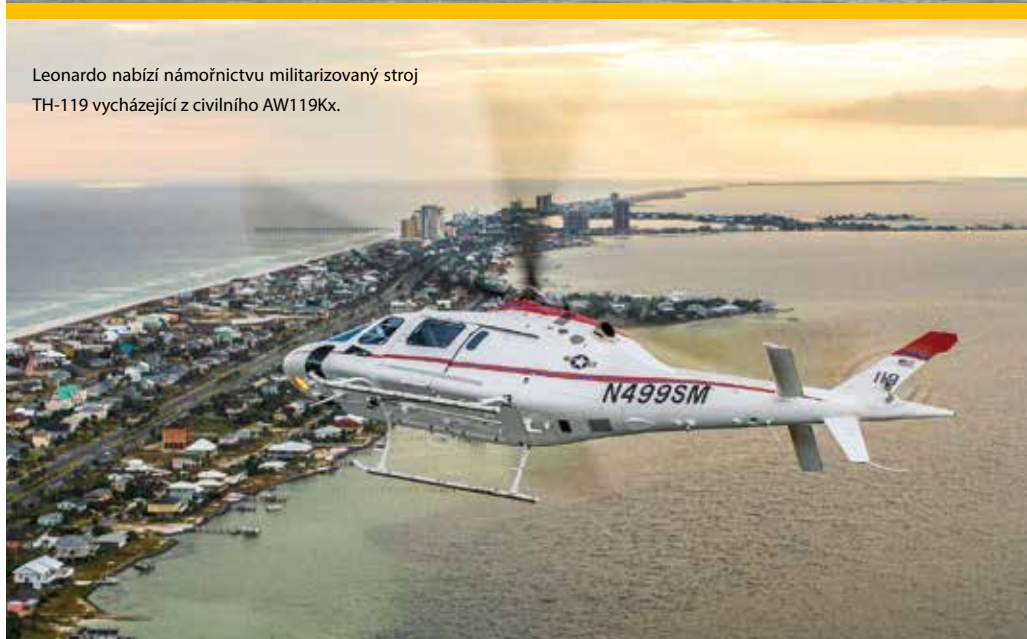
Evropské naděje v soutěži US Navy

Povzbuzení dosavadními úspěchy a s jistotou výrobního zázemí na území Spojených států se jak Airbus, tak i Leonardo nyní soustřeďují na další významný tendr, tentokrát připravovaný americkým námořnictvem. V tomto případě jde o náhradu asi 115 jednomotorových vrtulníků TH-57B/C Sea Ranger (Bell 206B-3), využívaných především k leteckému výcviku posádek vrtulníků a konvertoplánů US Navy a US Marine Corps na základně NAS Whiting Field na Floridě. V námořním letectvu jsou oblíbené, ovšem jejich provoz je s přibývajícím věkem stále problematičtější. Většina strojů je stará kolem 35 let a i ty nejméně „olétané“ mají na svém kontě přes 25 000 letových hodin. Nálet každého stroje přitom ročně vzroste řádově o dalších 650 hodin, protože pro celou flotilu TH-57B/C plánuje US Navy zpravidla kolem 77 000 hodin na rok.

Po zamítnutí projektu modernizace a po zvažování možnosti náhrady TH-57B/C formou pronájmu služeb od civilního provozovatele námořnictvo v březnu 2018 rozhodlo, že

Do tendru na cvičný vrtulník US Navy hodlá Airbus nabídnout dvoumotorový H135.

Leonardo nabízí námořnictvu militarizovaný stroj TH-119 vycházející z civilního AW119Kx.

přibližně 100–130 nových vrtulníků nakonec nakoupí. Požaduje již vyvinutý a komerčně dostupný typ vrtulníku certifikovaný podle civilních leteckých předpisů FAA (Federal Aviation Authority) i pro lety podle pravidel IFR (Instrument Flight Rules). Program dostal jméno AHTS (Advanced Helicopter Training System), budoucí vrtulník je někdy označován také jako TH-XX.

Jedním z favoritů soutěže je společnost Bell, která by chtěla navázat na tradici Sea Rangerů a nahradit je nejnovějším jednomotorovým strojem Bell 407GX. Silnou konkurencí ovšem může být také Leonardo s militarizovaným vrtulníkem TH-119, odvozeným od rovněž jednomotorového AW119Kx. Jednou z hlavních předností nabídky je fakt, že AW119Kx již byl v USA certifikován i pro lety IFR. A i když jde původem o italský stroj, jeho výroba dnes probíhá výhradně ve Spojených státech, konkrétně v továrně ve Philadelphii. Výrobce tak může deklarovat schopnost velmi rychlých dodávek.

Proti zmíněným jednomotorovým strojům hodlá Airbus nasadit dvoumotorový vrtulník H135 (dříve EC135), který je hojně rozšířen například mezi evropskými provozovateli letecké záchranné služby – za více než 20 let bylo

vyrobeno zhruba 1 300 kusů s celkovým náletem přes 4 500 000 hodin. Pokud by Airbus v soutěži uspěl, vyráběl by stroje pro US Navy ve stejné továrně v Mississippi, kde dnes dokončuje i Lakoty pro US Army. Právě o úspěch v US Army se hodlá Airbus opřít i v programu AHTS, otázkou ovšem je, zda je to v souvislosti s cvičným typem úplně vhodné. Vrtulník H135 je ve srovnání s UH-72A (H145) sice menší a lehčí, i tak jej ale mnozí kvůli dvoumotorové koncepci považují za zbytečně nákladný pro primární výcvik. Na druhou stranu, dvoumotorové stroje jsou určitě bezpečnější a snáze také získají certifikaci pro lety IFR.

Rozhodující tedy bude, které parametry u nabídek US Navy upřednostní. K oznámení vítěze a podpisu kontraktu by mělo dojít ještě před koncem roku 2019, přičemž do roka by pak měly být dodány první vrtulníky a také první simulátor. Pokud vše půjde podle plánu, ve druhém pololetí roku 2023 by mohly být stávající stroje TH-57B/C vyřazeny ze služby a poté pravděpodobně nabídnuty k odprodeji, případně převedeny k jiným státním organizacím.

Nástupce transportéru Pasi

Patria 6x6

Finský kolový transportér Panssari-Sisu (tj. obrněné Sisu), obvykle označovaný zjednodušeně Pasi, začal vznikat počátkem 80. let minulého století jakožto možná náhrada dovezených sovětských strojů BTR-60. Druhým uchazečem o armádní kontrakt byla společnost Valmet se svým modelem 1912-6 v konfiguraci 6x6, která ovšem nakonec neuspěla, neboť prototyp XA-180 od Sisu se ukázal být lepší volbou.

První sériové vozy Pasi byly zařazeny do výzbroje finských ozbrojených sil v roce 1984. Stejně jako v případě „bétéerů“ se jednalo o jednoduché a nenáročné obrněnce, jež však měly tu výhodu, že jejich provoz a údržba byly mnohem ekonomičtější. Dnes kromě Finska provozují některé z řady verzí Pasi ještě Švédsko, Norsko, Estonsko a až donedávna také Nizozemsko.

Ačkoli jsou původní Panssari-Sisu stále ještě hodnoceny jako užitečné obrněnce, více než tři dekády vojenské služby a operační nasazení na místech jako bývalá Jugoslávie, Afghánistán či Libanon způsobily jejich značné opotřebení. Nejmodernější už není ani většina použitých agregátů a přístrojového vybavení. Vše od výše uvedeného vedlo výrobce, společnost Patria Land Systems Oy (která převzala produkci od Sisu Defence Oy) k tomu,

aby na letošním ročníku výstavy Eurosatory představila novinku. Jedná se o novou variantu Pasi s názvem Patria 6x6, jež využívá technologie vyvinuté pro osmikolová obrněná vozidla AMV (Armored Modular Vehicle). Stejně jako jeho předchůdci se vyznačuje třínápravovou konstrukcí (přední a prostřední nápravy jsou říditelné), která je krytá korbou svařenou z pancéřových plechů. Ta zabezpečuje osádce a přepravovaným osobám či nákladu ochranu před průbojnými projektily až do ráže 14,5x114 mm, střepinami 155mm tříštivo-trhavých dělostřeleckých granátů nebo explozí protitankových min o hmotnosti až 10 kg (tj. maximální balistická a protiminová ochrana je v souladu s úrovní 4 dle normy STANAG 4569).

I rozmístění osádky a přepravovaného roje zůstalo stejné. Na levé straně předního úseku

korby je pracoviště řidiče, napravo od něj sedí velitel. Obě místa jsou přístupná bočními, dopředu otevíranými dveřmi osazenými neprůstřelnými skly nebo lze do kabiny projít ze zadní části korby krátkou chodbičkou. Při jízdě sledují řidič a velitel prostor před vozidlem skrze rozměrné neprůstřelné čelní sklo, druhý z nich může také otevřít příklop nad svým stanovištěm a zlepšit situační přehled vysunutím horní poloviny těla z vozidla.

Ve středu korby je na levé straně umístěna pohonná jednotka s převodovým ústrojím, které jsou od přepravního prostoru odděleny ohnivzdornými přepážkami taktéž izolujícími zvuk. V zadní části korby se nachází přepravní prostor pro pěší výsadek, který tvoří 11 osob (deset z nich sedí zády k bočnímu pancéřování na speciálních protiminových sedačkách a jeden člověk ovládá externě umístěný 12,7mm

kulomet M2HB, krytý shora otevřeným lehce pancéřovaným střelištěm). Organická výzbroj může být doplněna o dva kulometry ráže 7,62 mm, lafetované u dvojice příklopů nacházejících se na stropě korby nad prostorem roje. Nástup a výstup z vozidla se provádí dvěma zadními dveřmi. Rozměry stroje Patria 6x6 jsou 7,5 x 2,9 x 2,5 m (d x š x v), nejvyšší celková hmotnost může dosahovat až 24 000 kg (z toho 8 500 kg tvoří užitečnou hmotnost). Pohonná jednotka sestává ze vznětového pětiválce o výkonu 294 kW, s točivým momentem 1 870 Nm (pro srovnání: starší verze XA-185 a XA-186 mají motor o výkonu 185 kW/1 050 Nm; výkonnější XA-188, XA-202 a XA-203 používají vylepšený turbodiesel dosahující 202 kW/1 080 Nm) a samočinné převodovky se sedmi rychlostními stupni pro jízdu vpřed a dvěma pro couvání.

Maximální rychlost transportéru na silnici je vyšší než 100 km/h a jeho dojezd se pohybuje okolo 700 km. Na zádi obrněnce se nachází dvojice lodních šroubů k překonávání vodních překážek (ve standardním provedení dokáže ovšem pouze brodit do hloubky 1,5 m; pokud by měl zákazník zájem o schopnost plavat, muselo by se vozidlo doplnit o plováky kvůli zvýšení vztlaku a vlnolam).

Text: Dušan Rovenský, foto: Patria, Michal Zdobinský a autor

Záložníci pod lupou

Poruče Klára Pospíšilová, narozena ve Zlíně v září 1989

Rodačka z Luhačovic

Narodila jsem se na narozeniny své maminky, v září roku 1989 ve zlínské porodnici. Spolu s rodiči a třemi staršími sourozenci jsem vyrůstala v malebných moravských lázních Luhačovice, odkojena slanými minerálními prameny a vykrmena lázeňskými oplatky. Spolu se svým manželem nyní žijeme v bytě v Uherském Brodě u naší despotické čivavy, která nás u sebe doma trpí za neomezený obdiv a vyváženou suchou stravu. Měla jsem úžasné dětství plné přátel (včetně imaginárních) a rodiči zakázaných aktivit (neválej se v kaluži, neskákej do bláta s rozběhem, nešilhěj – zůstane ti to), které mne zcela jistě patřičně utužilo a formovalo do budoucích let plných pohody a prosperity.

Ke zbráním má blízko

Po gymnáziu v Uherském Brodě probíhala léta mých vysokoškolských studií v rodném městě Zlín studiem filologie v anglickém jazyce, a následně v moravské metropoli Brno,

kde jsem získala inženýrský titul v ekonomicky zaměřeném oboru Řízení podniku. Jako každý správný absolvent jsem plná iluzí o reálném světě hledala ten podnik zaslibený, který budu moci řídit. Vybrala jsem si jednoho z největších hráčů v regionu – společnost Česká zbrojovka a. s. Zde pracuji již osmým rokem, aktuálně na pozici Salesman Military & Law Enforcement, což znamená, že mám ve své péči ozbrojené složky, zákazníky z velmi rozmanitých zemí celého světa. Zjišťuji, zda produkty, které máme v portfoliu, splňují jejich, mnohdy velmi náročné, požadavky, a snažím se pro ně najít takové uživatelské řešení, které jim přinese největší užitek a uživatelskou spokojenost.

Vztah k armádě

Jedním z pilířů strategie společnosti, ve které pracuji, je, že jsme partnerem profesionálů – příslušníků ozbrojených složek, tedy armády, policie a dalších ozbrojených složek, které užívají naše produkty a jimž chceme nabídnout

kompletní řešení pro výkon jejich služby. Velmi si vážím osob a osobností, které se rozhodnou dobrovolně chránit naši vlast a hodnoty, které ji definují a tvoří. Nejen v době míru. Ráda bych zmínila i skutečnost, že díky vstupu do AZ mám svého manžela. Ale to je jiný příběh, na který byste se musel zeptat jeho. Má cesta do AZ byla zajímavá souhra náhod a inspirativní setkání ve správný čas. Realizovala jsem střeleckou prezentaci a výcvik s našimi zbraněmi pro AZ pěší roty KVV Olomouc, nakažlivé nadšení účastníků a jejich zápal pro splnění povinností mne zaujaly. Bylo to poprvé, kdy jsem se setkala s někým, kdo své pohodlí vymění dobrovolně za čas strávený na výcviku a možnost, že bude povolán k obraně své vlasti, když bude třeba. Věděla jsem, že mne v té chvíli nadchli „pro svou věc“, že chci víc.

Být užitečná

Věděla jsem, co pro mne vstup do AZ bude znamenat, chtěla jsem mít možnost být

užitečná, něčím přispět, případně dokázat pomoci ostatním lidem a vrátit společnosti alespoň částečně to, co do mne investovala. Ne vždy je to totiž samozřejmost. Cítila jsem i zvědavost (jsem přece žena), zda „výzvu“ v podobě intenzivního výcviku, ať už fyzicky či psychicky, zvládnu. Netrvalo tedy dlouho, přihláška byla odeslána, kostky vrženy.

Rodina překvapena nebyla

Rodina a přátelé nereagovali vůbec překvapeně. To mě překvapilo! V zaměstnání jsem také neměla problémy, jelikož jsem nebyla první a zcela jistě ani poslední AZ, který se zrodil z řad zaměstnanců CZ, kde našimi kolegy jsou například i bývalí vojáci, členové speciálních jednotek či policisté. Mezi nimi je i několik „exvojenských policistů“. Když jsem jim nastínila svůj záměr a plány, nikdo mne nezrazoval, přispěli k tématu svými zkušenostmi, poznatky a doporučili mi zažít to, o čem uvažuji, na vlastní kůži. Obecně platí, že pro naši společnost je přínosem v AZ působit, jelikož mohu získat užitečné a cenné informace od profesionálních uživatelů našich zbraní. Konstruktivní kritika a zpětná vazba jsou správným motorem, který v R&D procesu potřebujeme.

Hrdě nosí černý baret

I z výše uvedených důvodů pro mne byl výběr budoucí jednotky pro své působení v záloze relativně snadný. Na slavnostní vojenské přísluše v září roku 2017 na výškovském náměstí jsem už (po úspěšném splnění výběrovém řízení) hrdě nosila černý baret. V grafickém plánu jednotky se s mým nástupem počítalo od roku 2018, kdy jsem zahájila tříletý studijní cyklus OŠ VP pro AZ ve Vyškově. Mé zařazení

je na místě poručík – náčelník 1. pracoviště 2. skupiny dopravní a pořádkové služby AZ VP Olomouc. Naše zaměření koresponduje se zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, což v sobě skrývá například zajištění ochrany vojenských objektů, dohled a zabezpečování kázně v chráněných objektech a kontrolu dodržování kázně ze strany vojáků na veřejnosti, tohle asi není třeba dlouze rozvádět. Na některých akcích působí AZ spolu s profesionálními příslušníky VP společně. Myslím, že i tento společný výkon služby posouvá vnímání AZ jako hodnotných partnerů profesionální složky armády. S negativní zkušeností jsem se nesetkala, myslím, že doby, kdy nás členové AČR mohli vnímat jako „nutné zlo“, jsou pryč. Jsem ráda, že nás profesionálové obvykle vnímají jako rovnocenné partnery, poskytující přínosnou pomoc při plnění společných úkolů, že si nás váží a za účast na cvičení nám poděkují a rádi předají zkušenosti ze své praxe.

Podpora zaměstnavatele

Výcvik AZ je obvykle realizován formou týdenních cvičení několikrát do roka – výuka na OŠ VP na jaře a na podzim, soustředěná příprava pro AZ VP v letních měsících a specializované součinnostní vojenské cvičení při akcích na celém teritoriu České republiky, kde Aktivní záloha Vojenské policie plní úkoly policejní ochrany, např. Mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky IDET v Brně, Dny NATO & Dny Vzdušných sil AČR v Ostravě, Akce Cihelna apod. Na všechna cvičení je

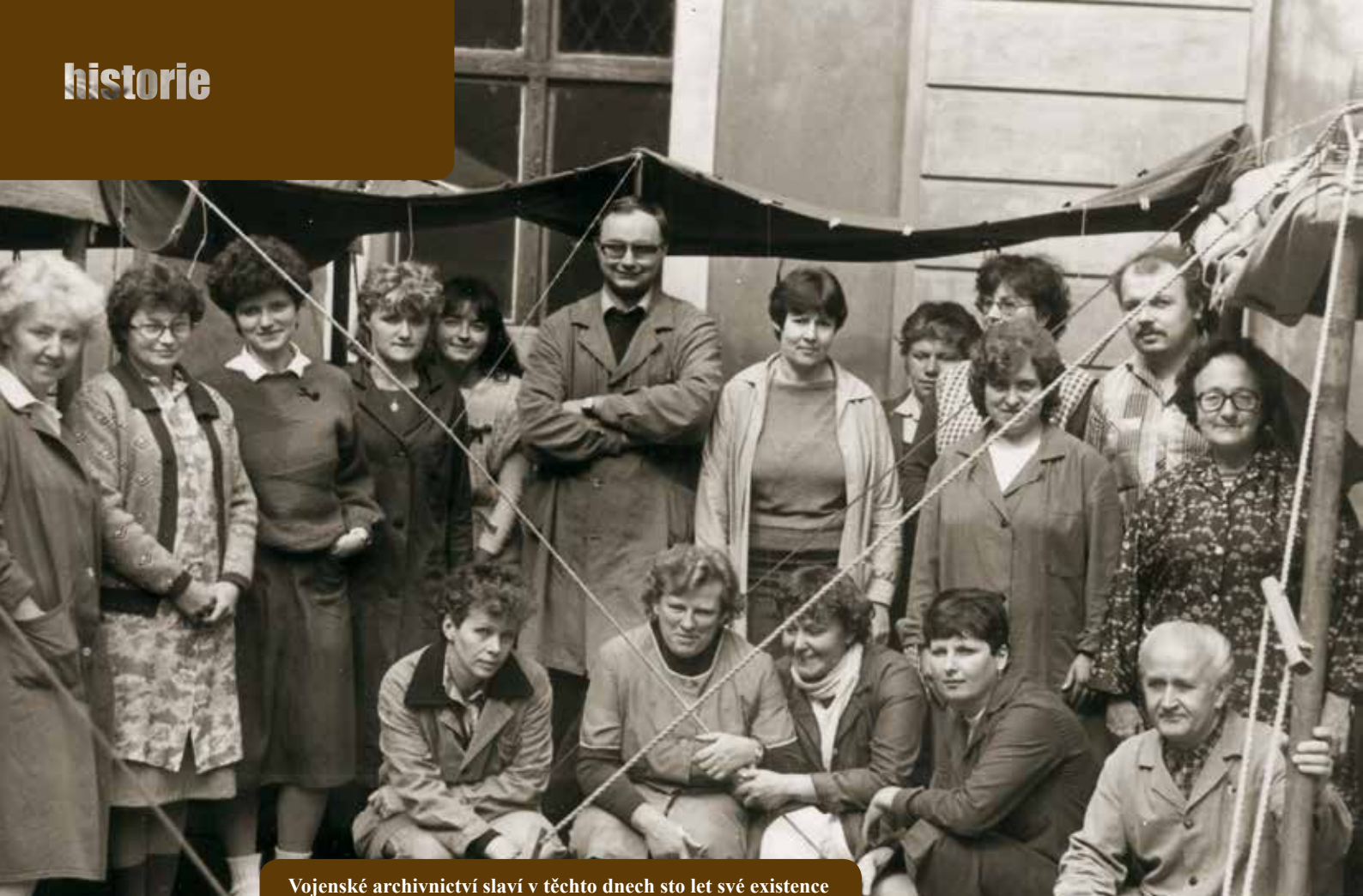
příslušník AZ pozván povolávacím rozkazem v dostatečném předstihu, aby mohl své pracovní aktivity přizpůsobit své následné nepřítomnosti. Jak jsem již uvedla, mám velkou výhodu v tom, že zaměstnavatel podporuje vstup do AZ i účast na cvičeních. Domnívám se však, že vzhledem k mému pracovnímu zaměření by účast na více cvičeních nebyla možná. Jsem specifickým příkladem souběhu funkcí v civilním zaměstnání a v kariéře u AZ VP, proto jsem někdy nucena účast na cvičení omluvit a realizovat aktivity spjaté s mým civilním zaměstnáním.

Odhodlaná bránit svoji zemi

Při vstupu do AZ jsem samozřejmě byla zvědavá, zda bych vůbec mohla vstoupit do armády jako voják z povolání. Zjistila jsem však, že se mi rozmanitost práce ve zbrojovce líbí natolik, že bych ji za službu v AČR neměnila. Zároveň však chci dělat něco navíc, když mám možnost. Doporučila bych každému vyzkoušet vystoupení z komfortní zóny a sáhnutí si na pomyslné dno svých sil. Tato zkušenost nabízí jiný pohled a já jsem hrdá na to, kam patřím, mám ráda svoji rodinu a zemi. Cítím se ale i součástí větší, vojenské rodiny, chci bránit to, na čem záleží.

Podle vyprávění Kláry Pospíšilové připravil Michal Voska, foto: archiv Kláry Pospíšilové

Vojenské archivnictví slaví v těchto dnech sto let své existence

Nejen papírové svědectví

Také kořeny vojenského archivnictví sahají do dob, kdy se teprve sváděl urputný boj o vznik samostatného československého státu. Většina z těch, kteří o jeho vytvoření usilovali, si uvědomovala, že se nacházejí uprostřed zásadních historických událostí. To také předurčovalo jejich vztah k právě vznikajícím písemnostem a archiváliím.

První institucionální charakter získala tato oblast v dobrovolnickém vojsku na Rusi. Právě zde byly cíleně shromažďovány písemnosti úředního i soukromého charakteru, obrazové a hmotné památky. V polovině roku 1919 bylo při štábu Čs. vojska na Rusi zřízeno historické oddělení, v jehož čele stanul historik a archivář PhDr. František Šteidler.

Složitá cesta k Památníku

Také na domácí půdě bylo na tyto záležitosti pamatováno.

Již v listopadu 1918 inicioval zemský archivář J. B. Novák svým Pamětním spisem o organizaci archivnictví zřízení Archivu národního osvobození československého. O necelé čtyři měsíce později následovalo zřízení tzv. Poradního sboru pro postavení

Pantheonu čs. legií. Počátkem května 1919 změnil tento orgán svůj název na Památník odboje s podtitulem umělecký sbor při Ministerstvu národní obrany. Před touto institucí byl od samého počátku postaven úkol spočívající ve správě archivu čs. legií, soustředění materiálu listinného, obrazového, fotografického „z činnosti zahraniční“, dále uspořádání veškerých dokumentů o branném i politickém odboji v zahraničí a o vydání těchto dokumentů.

Na podzim roku 1920 došlo ke zřízení Archivu MNO, který od r. 1924 nesl název Vojenský archiv RČS. Jeho úkolem bylo shromažďovat a vědecky zpracovávat písemnosti příslušných vojenských registratur tak, aby sloužily potřebám správním i vědeckým. Především ale měl soustředit dokumenty, které vznikly

v souvislosti s převratem v říjnu 1918 a při následném přebírání moci ve státě. Jednalo se zejména o boje na Těšínsku, Slovensku a v českém pohraničí v letech 1918–1919. Kromě toho byl pověřen i převzetím péče o registratury teritoriálních vojensko-správních orgánů bývalé c. a k. armády na území čs. státu a účastí archivu při realizaci mezinárodních jednání o spisové a archivální rozluce s Rakouskou republikou a s dalšími nástupnickými státy.

Dva archivy

Koncem dvacátých let minulého století tak existovala dvě archivní centra soustřeďující písemnosti vojenského charakteru. Na jedné straně Archiv národního osvobození spolu s archivním referátem Památníku odboje

se zaměřením spíše do oblasti celonárodní a na druhé straně Vojenský archiv RČS, který se utvářel jako archiv resortní.

V roce 1929 došlo ke sloučení těchto archivů a jejich začlenění do Památníku osvobození. V následujícím desetiletí se činnost archivu zaměřovala především na oblast historicko-zpracovatelskou, publicistickou, ediční a přednáškovou. Již v té době se ale velice naléhavě ukazovala potřeba vybudování samostatného resortního archivu. V možnostech Památníku osvobození nebylo poskytnout archivnictví dostatečné prostorové a koncepční předpoklady. Ne náhodou právě v těchto letech započal dlouhodobý proces přemísťování archiválií do karlínské Invalidovny.

Obsazení Československa německou armádou v březnu 1939 ale definitivně ukončilo činnost těchto složek. Památník osvobození byl gestapem uzavřen a sbírky jeho archivních oddělení byly začleněny do systému archivní služby wehrmachtu.

oddělení byla společně s knihovnou začleněna do Vojenskohistorického oddělení. Jejich činnost více méně spočívala v servisu pro zpracovatelskou agendu. Fondy druhého odboje byly před širokou badatelskou veřejností uzavřeny a zapůjčovaly se v podstatě jen orgánům Státní bezpečnosti. Od roku 1951 se změnilo uspořádání VÚA, který tvořily zejména tři archivní

historický archiv (VHA) plnící úlohu specializovaného archivu resortu. Současně vznikl Archiv ČSLA Olomouc s čistě správní funkcí. Jednalo se o mezistupeň v péči o dokumenty při jejich putování od původce až do konečného archivu. V létě 1960 byla zřízena badatelna a ke studiu uvolněny dříve nepřístupné fondy. Vznikla i konzervační dílna. Během šedesátých let minulého století se až doposud poněkud zaostávající archiv postupně měnil v prestižní

Výkres k činnosti Vojenského historického ústavu se velami plá.
obd. R. Společný od 22. května 1945 do 12. srpna 1945.

Vojenský archiv P.O. přednosta mjr. Hubala.

Při opětovném zahájení činnosti vojenského archivu P.O. dne 22. května 1945 byla shledána asi tato situace:

Z legionářských archivů byly na místě takové archiv francouzské a italské legie. Nejrozsáhlejší z legionářských archivů, totiž archiv legie ruské byl německými okupanty odvezen na zásek Hrubý Bohozec u Turnova. Ve velkém i malém archivním depotu byl uložen z největší části spisový materiál, který tam nacházel a který tam německí navedli a nejrozsáhlejších míst.

Bylo tedy především nutno tento materiál vykládati, aby obě archivní skladističky mohly opět sloužit svému původnímu účelu.

Vykládání materiálu a doprava archivních skříní:

Z archivních depotů bylo vykládáno za nejobtížnějších poměrů (nedostatek pracovních sil a dopravních prostředků) nejmenší 100 tun materiálu. Po vykládku zjištěny četné ztráty způsobené okupanty na archivním zařízení. Chyběl více než 1.000 překládových přepážek z archivních skříní. Tyto přepážky objeveny a zatím zjevně pomoci tím, že posílají zbytků přepážek v šatech vyrobovaných skříních byly vytvářeny skříně v papírech L.H.J.H.G., které stačí pojmuti archiv ruské legie.

Převážení archivní ruské legie:
 Po dpravě skříní mohly být přikročeno k postupnému převážení archivní ruské legie z Hrubého Bohozce do vojenského archivu. Zatím bylo převezeno celkem 6 nákladních aut materiálu, t.j. asi 6/7 celého archivu. Zbylé ještě k převážení asi jedno nákladní auto. Převážení materiál je tříděn, znovu pořádně a ihned uloženo do připravených skříní.

Materiál druhého odboje:

a) Do Vojenského archivu P.O. bylo dosud převezeno celkem 152 beden archivního materiálu ze západu a středního východu. Z těchto beden bylo zjištěno, že jeho nepatří vojenskému archivu. Zbylé tedy 126 beden. Z nich bylo 217 otevřeno, materiál roztríděn a uložen v 1.335 krabicích. Pro takto uspořádaný materiál pořizeny seznamy. V zpracování zbylé 29 beden materiálu.

Zárodky našeho archivnictví vznikaly již v legiích v Rusku.

Pod Vojenským historickým ústavem

Bezprostředně po skončení 2. světové války vznikl Vojenský ústav vědecký, který byl již v červnu 1945 přejmenován na Vojenský historický ústav. Jeho součástí se kromě Památníku osvobození, knihovny a muzea stal také Vojenský ústřední archiv. První dva roky jeho existence byly ve znamení převzetí a navrácení archiválií, které se během války dostaly z nejrůznějších důvodů mimo Prahu.

Po únoru 1948 se ani této instituci nevyhnu-ly personální čistky. Na počátku října 1949 Památník osvobození zanikl a obě archivní

skupiny: rakousko-uherská, československá a okupační.

Zásadní změna v postavení i struktuře archivních složek VHÚ nastala ale až v listopadu 1955, kdy došlo ke sjednocení archivu Vojenskohistorického oddělení VHÚ (tedy bývalých archivů Památníku osvobození) s Vojenským ústředním archivem a jeho složení doplnila skupina 1. a 2. odboje s fotoarchivem.

Otevření badatelny

Počátkem dubna 1959 byl dosavadní Vojenský ústřední archiv přejmenován na Vojenský

vědecké pracoviště. Toto období však ukončil srpen 1968 a následná normalizace.

V září 1971 proběhla reorganizace VHA, která stanovila zásady jeho vnitřního uspořádání na téměř dvě desetiletí. Vzhledem k nedostatku vedoucích pracovníků nadále působila pouze dvě archivní oddělení. Zpřísnily se podmínky pro badatele a řada archivních fondů a sbírek se před nimi fakticky uzavřela. Studium materiálů vzniklých po roce 1945 povoloval náčelník Hlavní politické správy a některé dokumenty z 2. světové války se ocitly v trezoru náčelníka archivu, kde byl uložen

i prvopis knihy Ludvíka Svobody Cestami života a vojenské osobní doklady Klementa Gottwalda. Zcela se zastavily práce na Průvodci po fondech.

Nejmodernější archivní technologie

Po listopadu 1989 byl vývoj vojenského archivnictví nadále spojován s fungováním Vojenského historického ústavu. Poté co se ve VHÚ odbouralo vše, co ho v minulosti spojovalo s ideologickou činností v armádě, naskytla se Vojenskému historickému archivu možnost navázat na prvorepublikové úspěchy, v následujících desetiletích rehabilitovat

Digitalizace archivu

Slavnostním poklepem kladívka byla zahájena přestavba nové budovy archivu v Praze-Ruzyni.

svoji čistě odbornou činností a s využitím nových možností budovat odborně zdatnou archivní instituci.

V souvislosti s rozpadem Československa koncem roku 1992 byla ale kvalita práce archivu poznamenána vnějšími okolnostmi, které nemohl ovlivnit. Vedle spisové a archivní rozluky dvou armád to bylo snižování tabulkových počtů v archivu.

Na lepší časy se začalo blýskat až počátkem května 1999, kdy vznikl Vojenský ústřední archiv. Ten byl již zcela nezávislý na Vojenském historickém ústavu. Navíc bylo nastoleno mnohem těsnější sepjetí Vojenského historického archivu (ten byl součástí VÚA) se správními archivy.

V té době ale ještě nikdo netušil, jakou katastrofu budou pro archiv představovat povodně ze srpna 2002. Na rozsáhlých záchranných pracích se podíleli nejen zaměstnanci archivu, ale i vojáci celé řady útvarů. Kompletní rekonstrukce zaplavených fondů byla dokončena až v roce 2008. Povodně ale v konečném důsledku přinesly i jednu

pozitivní věc. Urychlily stěhování archivu do nově rekonstruovaných prostor v pražské Ruzyni v roce 2014. Nejnovější technologie zde instalované plně odpovídají archivnictví jednadvacátého století. Také Vojenský správní archiv v Olomouci se postupně stěhuje do rekonstruovaných objektů v lokalitě Bystrovany. Poslední významnou změnou je zřízení dlouho odkládaného Bezpečnostního archivu MO v roce 2017. Tato čtvrtá složka doplnila dosavadní Vojenský historický archiv, Správní archiv MO a Správní archiv AČR. Ve stejném roce byl vybudován rovněž Elektronický správní archiv MO pro příjem neutajovaných elektronických dokumentů.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na československém plakátu z druhé světové války čtyři rozdíly?

Druhá světová válka byla nejen ve znamení urputných bojů sváděných v zákopech, stejně nesmiřitelný zápas se vedl i na poli propagandy. Důkazem toho je mimo jiné také plakát u tohoto článku. Letošní květen je ve znamení sedmdesátého čtvrtého výročí ukončení druhé světové války a sedmdesátého sedmého výročí atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha spojeného s posledním odporem našich parašutistů v pravoslavném kostele v Resslově ulici v Praze. Obě tyto události spojuje osobnost hlavního protagonisty tohoto plakátu, četaře Jana Hrubého. Jeho tvář se stala ústředním motivem reklamy na výstavu pořádanou v královské birminghamské společnosti umělců, která měla představit britské veřejnosti Československo jako věrného spojence.

Četař Hrubý se počátkem roku 1940 dostal přes Slovensko a Balkán do Francie. Jako příslušník 1. čs. pluku se zde účastnil bojů na frontě. Po evakuaci do Velké Británie byl vybrán pro plnění zvláštních úkolů. Od srpna do listopadu 1941 absolvoval výsadkový a sabotážní kurz a kurz průmyslové sabotáže. Jako příslušník skupiny Bioscop byl společně s Bohuslavem Koubou a Josefem Publíkem 28. dubna 1942 vysazen u statku Požáry poblíž Křivokláta. Po přesunu do Prahy se začlenil do skupiny parašutistů vedené nadporučíkem Opálkou. Společně s ním nalezl v nerovném boji smrt.

Připravil Vladimír Marek a Michal Voska

Rozdíly: chybí rukávový znak, puška, celá adresa a bezplatné vstupné

Výstavy před Generálním štábem

Výstavy pořádané pravidelně VHÚ před budovou Generálního štábu AČR v Praze Dejvicích si získaly nemalou oblibu. Na dvaadvaceti panelech jsou desítky v mnoha případech unikátních fotografií doprovázených zajímavými texty. Jejich slavnostní vernisáže jsou většinou spojeny se zajímavými vystoupeními a v některých případech i prezentací techniky a trojrozměrných předmětů. Do konce letošního roku si budou moci zájemci prohlédnout ještě pět výstav.

Armáda na prahu republiky

Od 25. dubna do 19. června

Destrukce důstojnického sboru po roce 1948

(k sedmdesátému výročí popravy armádního generála Heliodora Píky)

Od 20. června do 17. července

Husitské války

(včetně husitské tradice v legiích, první republiče a druhém odboji)

Od 18. července do 11. září

100 let chemického vojska

Od 12. září do 14. října

100 let Generálního štábu

Od 15. října do 5. prosince

Text: Vladimír Marek, foto: VHÚ Praha

Od bojů s Maďarskou republikou rad a odražení pokusu o obsazení Slovenska uplynulo sto let

Konsolidace během bojů

Obrněný vlak projíždí nádražím v Nových Zámcích a okamžitě se zapojuje do boje. Míří na most přes řeku Nitru, z jejíhož břehu maďarští vojáci neustále útočí. Pod tlakem obrněnce ale zakolísají a dávají se na útěk. V tom však zazní mohutná detonace. Dolů do řeky padají nejen pokroucené zbytky mostní konstrukce, ale i jednotlivé vagony obrněného vlaku. Nepříteli se podařilo odpálit podminovaný most. Maďarští vojáci se zastavují, z hrdel jim vyřáží oslavný ryk. Už nemyslí na útěk, ale naopak jdou do protiútoků.

Takto vypadal jeden z fragmentů bojů mezi vznikající československou armádou a jednotkami Maďarské republiky rad v červnu 1919 na strategickém úseku fronty u Nových Zámků, které představovaly bránu na Bratislavu.

Příměří s Rumunskem

Před nedávnem jsme si připomínali sté výročí vzniku Československa. Jako počátek nového státu je bez jakýchkoliv diskusí považováno datum 28. října 1918. Zrození nového státního útvaru v jednoznačně definovaných hranicích byl ale ve skutečnosti proces trvající řadu měsíců. Jen prvotní zajištění území Slovenska bylo rozděleno do několika etap. Ovšem ani po obsazení Bratislavy a jižního Slovenska v lednu 1919 nebylo o osudu této části republiky definitivně rozhodnuto. Na jaře 1919 padla v Maďarsku vláda, moc převzala sociální demokracie a komunisté.

Byla vyhlášena Maďarská republika rad, jejíž jednotky se pokusily obsadit Slovensko a Sedmihradsko.

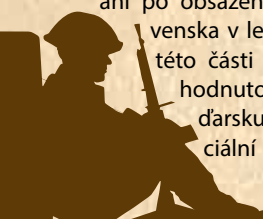
K prvnímu významnějšímu konfliktu došlo již 1. května v Komárně, kde zhruba tisícovka maďarských vojáků překročila stávající hraniční linii. Tento kontingent se ještě podařilo československým vojákům odrazit. Bezpečnostní situace se však výrazně zhoršila 2. května 1919 po uzavření příměří mezi Maďarskem a Rumunskem. To umožnilo maďarské straně stáhnout své vojáky od Tisy a poslat je do severních oblastí Maďarska, které koncem dubna s odůvodněním, že je potřeba zajistit pořádek na tomto území, obsadily československé jednotky.

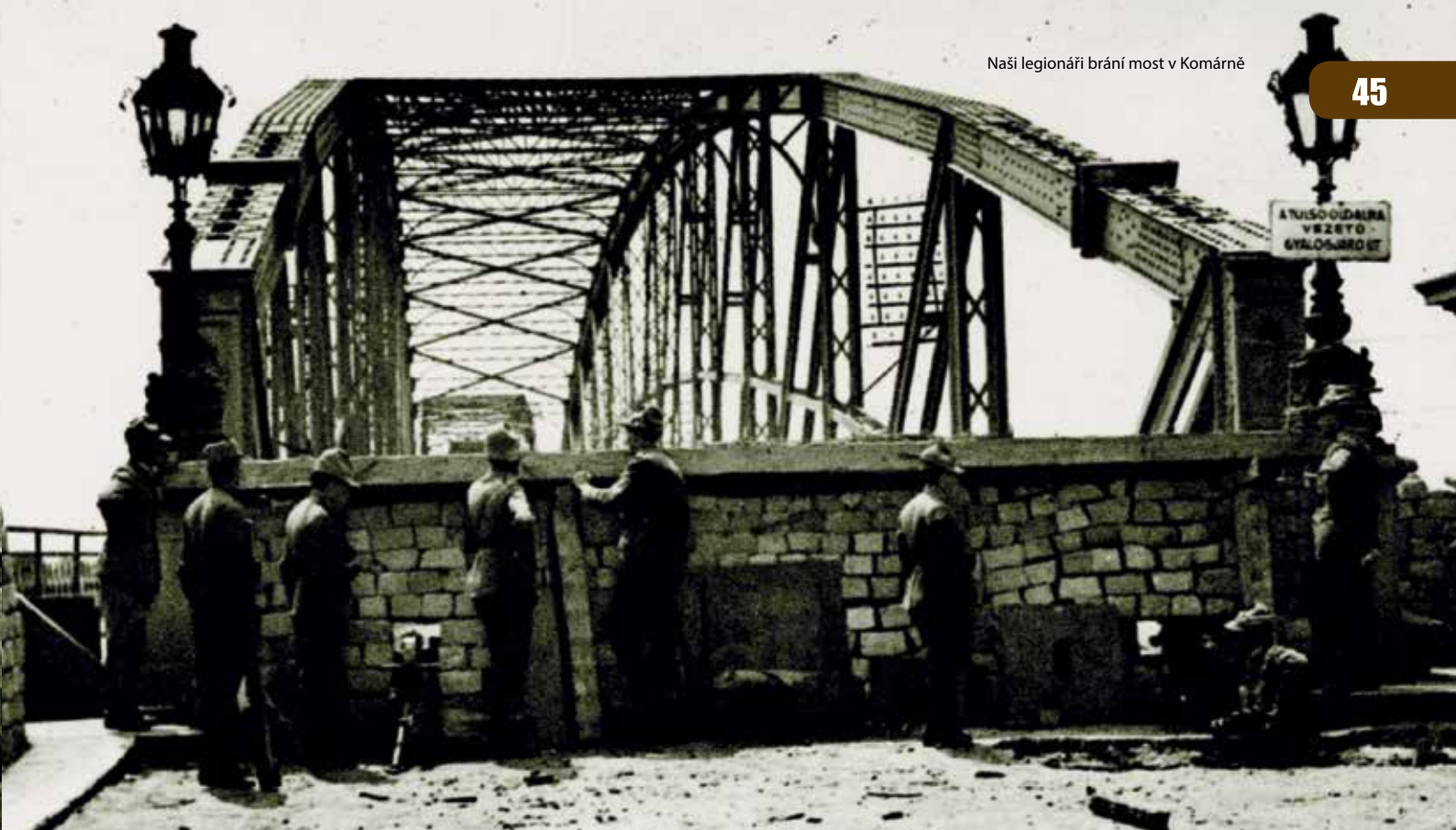
Vyrovnané síly

Již 20. května se jim podařilo dobýt zpět Miskolc. Naši 6. divizi vytlačili k Sajóccenpéteru, k Edelény a nakonec až k Pichonově

demarkační linii. A právě na ní došlo k soustředění maďarských jednotek před dalším útokem směrem na slovenské území. Jakékoliv mírové dohody přestaly v tom okamžiku existovat. Maďaři argumentovali jejich porušením ze strany Československa.

Připravovaná ofenziva odstartovala 30. května. Maďaři k tomuto účelu použili osmdesát procent svých sil, což představovalo 73 praporů a 46 dělostřeleckých baterií. Oproti nim stálo na naší straně 90 praporů a 32 dělostřeleckých baterií. Na první pohled by se tedy mohlo zdát, že obě strany byly přinejmenším vyrovnané. Dokonce pokud se týče počtu nasazených vojáků, byla mírná převaha na československé straně. Problém byl ale v tom, že naše jednotky byly špatně vybavené a vyzbrojené. Disponovaly také menší palebnou silou. Největší potíže ale způsobovala jejich nejednotnost. Legionáři měli výhrady vůči důstojníkům, kteří přišli z rakousko-uherské

Plukovník Šnejdár

armády. Ti naopak legionářům vyčítali jistý protekcionismus. Do toho všeho vstupovaly ještě problémy s nejvyššími velitelskými strukturami. O tyto posty bojovali příslušníci italské vojenské mise s francouzskou vojenskou misí. Maďarskou armádu sice také tvořily nejen původní jednotky, které se vrátily z fronty, ale i příslušníci rudé armády. Obě tyto složky však sjednocoval odpor vůči vydání maďarského území protivníkovi, a to včetně Slovenska.

Hasit to musel Šnejdár

Již v dopoledních hodinách 30. května maďarské jednotky překročily Ipel, který měl v té době nízký stav vody, a obklíčily naše izolované posádky na druhém břehu. Ještě téhož dne večer vstoupily do Lučence. Kromě tohoto

útočného směru na Zvolen existovaly ještě další dva. První byl údolím Hornádu na Košice a druhý přes Levice na Banskou Štiavnicu. Naše jednotky, a to především v útočném směru na Zvolen, ustupovaly většinou bez výraznějšího boje. To rozlítlo francouzské generály Pellého, který mezitím převzal vrchní velení, a Mittelhaussera. Ten se poslední květnový den stal velitelem Západní armádní skupiny. Veliteli naší 2. divize generálu Vojtěchu Letovskému se nepodařilo udržet linii ani na úrovni Krupiny, byl tedy 4. června vystřídán plukovníkem Josefem Šnejdárkem. Ani tomu se ale zpočátku příliš nevedlo. A tak o dva dny později Maďaři obsadili Banskou Štiavnicu a následujícího dne i Zvolen. Šnejdárk stáhl divizi na čáru táhnoucí se severozápadně od Zvolena na úrovni Kremnica – Banská Bystrica. Na ní se mu již podařilo udržet a 8. června odrazit maďarský útok. Na západním útočném směru obsadily maďarské jednotky 3. června Levice.

Největší problémy na východě

Největší úspěchy zaznamenali Maďaři na východě Slovenska, kde byly soustředěny jejich hlavní síly v podobě tří divizí, které mimo jiné podporovaly čtyři obrněné vlaky s velkou palčnou silou. Oboustranným obchvatem se 9. června zmocnili Košic a následně i Prešova a dorazili až k polským hranicím. O týden později byla v Prešově vyhlášena Slovenská republika rad. V té době došlo k odříznutí jednotek generála Destremaua na Podkarpatské Rusi, jejíž obrana měla prioritu především z politických důvodů.

Jako strategická se pro obě válčící strany jevila oblast Levice. Právě z ní bylo možné postupovat jak na sever, tak i na západ na Bratislavu. Výhodou československých jednotek bylo, že na tomto směru jako první zahájily protiútok. Již 7. června ráno se na úseku fronty

Nitra – Komárno daly do pohybu jednotky 7. legionářské divize. V noci na 8. června byly obsazeny Nové Zámky a ještě ten samý den Vrábľa a Zlaté Moravce. Divize postoupila o čtyřicet kilometrů dopředu a chystala se překročit Hron. To usnadnilo plánovaný postup Šnejdárkovy divize. Podařilo se jí obnovit spojení s Východní skupinou a přehradit Maďarům cestu na Ružomberok. Dne 11. června obsadila divize Banskou Štiavnicu, následně Novou Baňu a 13. června dokonce i Zvolen. Toho dne se střetla v tvrdém boji s protivníkem i před Levicemi, kde získala mnoho vojenského materiálu, děla a obrněný vlak.

Stažení na Pichonovu linii

V té době byla na mírové konferenci ve Versailles schválena definitivní podoba hranice mezi Maďarskem a Slovenskem. Ta se držela předcházející Pichonovy linie, ze které sinuoidně vybočovala pouze v případech zohledňujících dopravní zájmy Československa. Maďaři měli okamžitě pod hrozbou dohodového vojenského zákroku opustit slovenské území a ustoupit za tuto linii. Toto ultimátum však nemělo bezprostřední vliv. V následujících dnech se ale na frontě začal měnit poměr sil. Zatímco maďarské jednotky se vyčerpaly, československé byly posíleny a zlepšilo se i jejich materiální vybavení. A tak 24. června nakonec došlo k zastavení palby a 30. června se maďarské jednotky stáhly na stanovenou linii, která se v podstatě stala hranicí nově vytvořeného Československa.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA

manuál profesionálního vojáka

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Tanková rota AZ 73. tankového praporu Přáslavice

Historie této jednotky aktivní zálohy sahá do roku 2000, kdy byla zformována experimentální 1. mechanizovaná rota Aktivních záloh dobrovolných. Smyslem bylo ověřit v praxi tento projekt. Již 11. 11. 2000 obdržela rota čestný název „Československých legií“. Je nedílnou součástí 73. tankového praporu. V letech 2012 až 2013 došlo k přecvičení příslušníků tankové roty AZ na modernizované tanky T-72M4 CZ a zařazení tankové roty jako rezervy přímo do sestavy praporu. Po celou dobu své existence byla 1. tanková rota AZ jako jedna z mála jednotek aktivní zálohy na téměř plných stavech.

4. výsadková rota AZ 43. výsadkového praporu

Vznik této jednotky je datován k 1. 7. 2016. Jako u jedné z mála jednotek AZ v rámci AČR musí uchazeči splnit náročné výběrové řízení. Výcvik je zaměřen především na operace s využitím léček, přepadů, operace najdi a zniči, vzdušné výsadkové operace a operace na ovládnutí. Vzhledem k náročnému výběrovému řízení a požadavkům na zdravotní způsobilost je za dva roky existence tato jednotka zhruba na 50 procentech z celkového stavu 150 příslušníků. Spektrum plněných úkolů patří k tomu nejlepšímu, co jednotky aktivní zálohy AČR nabízejí.

Mechanizovaná rota AZ 41. mechanizovaného praporu

Tato jednotka vznikla k 1. 7. 2007 v podřízenosti 41. mechanizovaného praporu z vybraných dobrovolníků, hlásících se tehdy z krajských jednotek aktivní zálohy. Byla dislokována v Žatci jako záloha velitele praporu v sestavě 3. mechanizované rotě. Adaptační schopnosti jednotky se projeví i v tom, že se hned na podzim 2007 účastnila mezinárodního cvičení Pathfinder 2007. I přes existující fluktuaci je jednotka takřka neustále na plných stavech, což svědčí o velkém zájmu dobrovolníků. Svým stupněm připravenosti se tak řadí mezi nejlépe připravené jednotky aktivní zálohy.

Četa dekontaminace AZ 31. prchbo

Také 31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany vytvořil před několika lety ve struktuře podřízeného 312. praporu radiální, chemické a biologické ochrany svou četou dekontaminace aktivní zálohy. Ta je předurčena pro provádět celé spektrum dekontaminačních operací, jako jsou dekontaminace osob, materiálu, zbraní, techniky a terénu. Jako cílový stav je definována schopnost jejího nasazení do vojenských a nevojenských operací na území ČR, například nasazení při povodních či jiných přírodních i průmyslových katastrofách.

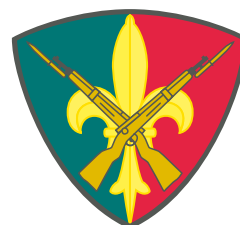
Rota bojového zabezpečení AZ 25. protiletadlového raketového pluku

Tato jednotka AZ je samostatnou součástí pluku, z organizačního hlediska podléhá přímo veliteli pluku. Skládá se ze tří strážních čet. Kromě tří vojáků z povolání ji tvoří devadesát příslušníků aktivní zálohy. Je předurčena pro posílení struktur úkolových uskupení jednotek pozemní protivzdušné obrany. Jejím primárním úkolem je strážní zabezpečení palebných postavení, míst velení a logistické zabezpečení jednotek. Důraz je kladen na společný výcvik vojáků z povolání a příslušníků aktivní zálohy, který má přispět k vzájemnému sladění a secvícení.

Mechanizovaná rota AZ 72. mechanizovaného praporu

Také tento mechanizovaný prapor buduje vlastní jednotku aktivní zálohy. Mechanizovaná rota AZ je dislokována v Přáslavicích a podléhá přímo veliteli praporu. Její výzbroj a výstroj jsou obdobné jako u ostatních profesionálních mechanizovaných rot útvaru. Prapor vznikl v roce 1998 ze 74. výcvikového střediska. O dva roky později byl přechíslován na 72. mechanizovaný prapor.

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Milena Krejsová,
Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center a. s.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 17. 4. 2019

Toto číslo vyšlo dne: 6. 5. 2019

Foto na titulní straně: Martin Král

V minulosti jsme se již několikrát zabývali dotazy uživatelů portálu, jejichž předmětem bylo poskytování služebního volna vojákům z povolání při překážkách ve službě (§ 39 zákona o vojácích z povolání). Dnes se budeme zabývat dalším takovým dotazem, který se týká doprovodu rodičů vojáka z povolání do zdravotnického zařízení.

Dotaz:

Dobrý den, chtěla bych se zeptat, zda má voják z povolání nárok na služební volno, když doprovází svého rodiče, který má ZTP a žije s ním v domácnosti, do zdravotnického zařízení? Bylo mi řečeno, že to není rodina (manžel, druh, dítě), takže nárok nemám.

Odpověď:

Voják z povolání skutečně nemá nárok na služební volno podle § 39 odst. 1 zákona o vojácích z povolání a bodu 3 vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, ve znění pozdějších předpisů, v případě doprovodu svého rodiče do zdravotnického zařízení, byť spolu žijí ve společné domácnosti. Rodič vojáka totiž není, podle ustanovení § 71 odst. 5 zákona o vojácích z povolání, považován za rodinu vojáka:

„Za rodinu vojáka se pro účely tohoto zákona považují, žijí-li s vojákem ve společné domácnosti, jeho manželka (manžel) nebo družka (druh) a nezaopatřené děti, a to vlastní děti, osvojené děti nebo děti svěřené do pěstounské péče nebo výchovy. Pro účely tohoto zákona se za nezaopatřené dítě považuje dítě vymezené zvláštním právním předpisem. K družce (druhoví) se jako k osobě posuzované podle věty první přihlíží, jen žije-li s vojákem v domácnosti nepřetržitě alespoň 3 měsíce a je-li přihlášena (přihlášen) na adrese vojáka k trvalému pobytu.“

Voják však může požádat o poskytnutí dalšího služebního volna z důvodu doprovodu rodiče do zdravotnického zařízení podle ustanovení § 39 odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Jedná se o „neplacené“ volno, které velitel může, ale také nemusí vojákovi poskytnout. Není na něj právní nárok.

Dalším možným řešením je udělení řádné dovolené vojákovi z povolání na požadovaný den.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

PŘEBOR NÁČELNÍKA VOJENSKÉHO OBORU
PŘI FAKULTĚ TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU UK

MILITARY RAFTING

ZÁVOD 4 ČLENNÝCH HLÍDEK V RAFTINGU

ZÁVOD 4 ČLENNÝCH HLÍDEK V RAFTINGU

28. 05. 2019

HLÍDKU TVOŘÍ ČLENOVÉ JEDNOHO ÚTVARU
NEBO ZAŘÍZENÍ

ZÁVODÍ SE PODLE UPRAVENÝCH
PRAVIDEL RAFTINGU

**VODNÍ SLALOMOVÁ DRÁHA
PRAHA TROJA**

**PŘIHLÁŠKY
A DETAILY ZÁVODU NA:
WWW.VOJENSKYOBOR.CZ/RAFTING**

Od vylodění spojenců v Normandii, které bezprostředně předcházelo otevření druhé fronty, uplynulo v těchto dnech sedmdesát pět let

Příliš dlouhé dny

Operace Overlord byla tak mohutná a v historii vojenství ojedinělá, že se začala připravovat již v roce 1942. Podle původních plánů k ní mělo dojít 5. května 1944. Americký generál Eisenhower se však na poslední chvíli rozhodl rozšířit vylod'ovací vojsko o další tři divize a tak musela být o měsíc odložena.

Vše zahájil obří vzdušný výsadek. Krátce po půlnoci 5. června začali být vysazováni na padácích a kluzácích vojáci dvou amerických výsadkových divizí (82. a 101.) a jedné britské – 6. výsadkové. Jejich úkolem bylo zajištění důležitých mostů, velkokaliberních nepřátelských palebných baterií a dalších strategických prostorů. Výsadkáři byli vysazeni za první obrannou linií a měli po určité omezenou dobu zabránit příchodu německých posil. Samozřejmostí přitom byla naprostá spojenecká nadvláda ve vzduchu. A právě na jejím zajištění se podíleli i naši piloti a další letecký personál. V těch červnových dnech roku 1944 to byl v podstatě jediný příspěvek naší zahraniční armády. Čs. obrněná brigáda nebyla v té době ještě kompletně doplněna personálem a výzbrojí. Svou roli sehrála i problematičnost doplňování případných ztrát.

Tušili, že se něco děje

„Že se chystá invaze, jsme věděli několik dní předem,” vzpomínal jeden z našich pilotů, pozdější

generál Miroslav Štandera. „Nikomu to neuniklo. Nesměli jsme telefonovat, posílat dopisy ani chodit na vycházky. Byli jsme jako uvázaní.”

Příprava na vzdušnou podporu invazních jednotek začala již 4. června 1944. Pozemní personál 134. čs. stíhacího křídla (skládalo se z 310., 312. a 313. čs. stíhací perutě) pomaloval křídla a trup letounů bílo-černými invazními pruhy. Ty měly sloužit k lepší identifikaci strojů. O dva dny později, tedy v den D, bylo křídlo uvedeno do bojové pohotovosti již v půl páté ráno. V sedm hodin dvacet minut vzlétli českoslovenští stíhači z Appledramu k první akci. Šestatřicet Spitfirů křídla zamířilo k francouzskému pobřeží. Jejich úkolem bylo letět v co možná nejmenší výšce. Kromě ztrát způsobených nepříteli měly demonstrovat leteckou sílu a dodat morální povzbuzení pěšákům bojujícím na vylod'ovacích plážích. Německá Luftwaffe v té době ve vzduchu prakticky neexistovala. A tak se naši piloti zaměřili především na hlídkování a ničení pozemních cílů. Toho dne vzlétli ještě třikrát. Opět k zhruba dvouhodinovým

letům. Na rozdíl od ostatních leteckých uskupení jsme neměli žádné ztráty. Nic na tom nezměnilo ani špatné počasí.

Také noční a bombardovací perut'

Do akce se zapojili i českoslovenští letci z 68. noční perutě, mezi nimiž byl právě Miroslav Štandera. „Jako piloti noční letky jsme tehdy patrolovali a létali sem a tam nad Kanálem mezi Anglií a Francií. Létali jsme i nad pobřežím. Dole pod námi jsme viděli spousty velkých bitevních lodí a také ohnivou palbu. Byl to ohňostroj, jako třeba u nás v Plzni na Nový rok. Úkol jsme tehdy splnili, aniž bychom potkali jediné německé letadlo,” vzpomínal později na tyto okamžiky.

Do invaze se zapojila i 311. československá bombardovací perut'. První z Liberatorů startoval již krátce po páté hodině ranní 6. června. Jejím úkolem bylo hlídat nepřátelské ponorky a lodě v Lamanšském průlivu a zabránit jim v případném napadení vylod'ovacích plavidel.

Následující den, tedy 7. červen, začal pro naše letce tragicky. Krátce po startu první

několikrát pokus nepodařilo odhodit přídavnou nádrž. Nakonec s pomocí nouzové rezervy motoru, kterou mohl využít maximálně po dobu pěti minut, Focke-Wulf dohnal a vypálil po něm pět dávek. Zasáhl levé křídlo, ze kterého se podle hlášení pilota oddělil neznámý předmět. Také dalšímu z našich stíhačů Vladimíru Kopečkovi byl přiznán poškozený Focke-Wulf.

„Dostali jsme vysílačkou hlášení o více než šesti banditech blížících se ze severovýchodu. Stoupali jsme proti nim a já spatřil dvanáct Fw 190, jak vylétají z mraků a točí se na východ. Křičel jsem do rádia: Stodevadesátka na desáté hodině! Uviděli nás a začali vysokou rychlostí klesat. Naše peruť začala točit k nim. Zaútočil jsem na poslední dvojici banditů a vypálil z kulometu z úhlu asi 90 stupňů a vzdálenosti 200 až 150 yardů, ale bez výsledku,“ popisoval v hlášení tento největší souboj našich pilotů nad Normandií Otto Smik. „Další stodevadesátka točila na plný plyn 800 až 1 000 yardů vzadu. Vypálil jsem dvě krátké půlsekundové dávky z kanonů. Šel jsem nahoru, abych pak získal rychlost a zkrátil vzdálenost. Střemhlav jsem se vrhl zezadu dolů na nepřítele, přičemž jsem překročil 480 mil/h. Sledoval jsem ho 1,5 až 2 minuty a čekal, až půjde dolů. Když jsem odhadoval jeho výšku na 2 000 až 3 000 stop, srovnal jsem letoun a ze vzdálenosti 300 yardů jsem střelil čtyřsekundovou dávkou z kulometů a kanonů. Jeho levé křídélko bylo ustřeleno, také náběžná hrana levého křídla odlétla. Zasáhl jsem i motor, ten se zastavil a vyvalil se z něj černý dým a stříkal olej.“

Mlejnecký a Antonín Škácha „své“ Focke-Wulfy těžce poškodili. Stejného výsledku dosáhl po pětiminutovém pronásledování nepřítele i Vladimír Kopeček. Jen co se začalo z motoru německého letounu kouřit, vydal se za dalším Fw 190. Také toho kulometnou dávkou zapálil. Dorazit ho však již nemohl, protože mu došla munice. Českoslovenští piloti v těchto okamžicích slavili svůj triumf. Tři nepřátelské letouny byly sestřeleny a dalších pět poškozeno. To všechno bez jakýchkoliv vlastních ztrát. Nebe nad Caen bylo během několika desítek minut dokonale vyčištěno od nepřátelských letounů.

Tento seznam úspěchů v následujících vylobovacích dnech ještě rozšířili, ale to nejen o zlikvidovanou leteckou, ale především pozemní techniku. Operační intenzita byla skutečně vysoká. Startovalo se i pětkrát denně. Piloti v této hektické době sbírali hodiny spánku jen tak v trávě mezi letouny, které právě přistály. A to proto, aby po doplnění paliva a munice mohli opět nasednout a letět.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv redakce, VÚA-VHA, VHÚ

formace zahynul Miroslav Moravec. Byl to voják pocházející ze známé žižkovské rodiny, jejíž příslušníci podporovali naše parašutisty a zapojili se do atentátu na Heydricha. Nikdo z nich nepřežil.

Hned jak se Miroslav Moravec dostal do vzduchu, zamával křídly a začal se vracet na okruh nad letištěm. To bylo znamení, že něco s jeho strojem není v pořádku. Vzápětí se zřítil k zemi.

Nejúspěšnější den

O poznání šťastnější byl pro nás 8. červen. Naši piloti patrolovali v okolí Caen. Zhruba o půl druhé se asi třicet kilometrů severně od tohoto francouzského města vynořily dvě skupiny nepřátelských letounů. Šestnáct letadel zjevně mířilo na vylobovací pláž Sword. Českoslovenští stíhači okamžitě napadli první osmičlennou skupinu, ta se však snažila spasit útekem. Jindřich Konvička se utrhł ze sestavy a zavěsil se na jednoho z prchajících nepřátel. Focke-Wulf Fw 190 před ním se rychle zbavil pum a pokoušel se zmizet směrem na Rouen. Konvičkoví se ani přes

Spalo se jen na trávě

Také další naše Spitfiry se vrhly na protivníka a okamžitě nastala štvánice. Prvního z prchajících Focke-Wulfů dostal Jan Čermák. Hned vzápětí se tomuto veliteli letky podařilo dávkou vypálenou ze vzdálenosti 400 metrů poškodit další německý stroj.

Také Čermákova dvojka Vít Angetter byla úspěšná. Z jím zasaženého Focke-Wulfu odlétl motorový kryt a z motoru vyšlehly plameny. Německá stíhačka padala dolů a zmizela v rozbořeném moři. František

Benefity pro válečné veterány a příslušníky Armády ČR

Benefity
pro vojáky AČR

Benefity
pro válečné veterány

15 % SLEVA

CYKLO VAPE

Platnost není časově omezena.

Sleva 15 % na veškerý sortiment včetně jízdních kol a servisních prací.

CYKLO VAPE

6 - 18 % SLEVA

Benefit lze uplatnit do 30. 11. 2019

Dovolená a zájezdy za zvýhodněné ceny u CK Alexandria.

ALEXANDRIA

30 % SLEVA

LOOP

PRAKTICKÉ A FUNKČNÍ PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST

Platnost není časově omezena.

Sportovní oblečení a vybavení pro volný čas za snížené ceny.

LOOP

8 až 12 % SLEVA

Benefit lze uplatnit do 31. 12. 2019

Speciální zvýhodněný nákup produktů slavné motocyklové značky.

HARLEY-DAVIDSON

15 % SLEVA

Benefit lze uplatnit do 2. 1. 2020

Lázeňský nebo wellness pobyt pro válečné veterány přímo v centru Karlových Varů.

volareza
HOTELY • LÁZNĚ • WELLNESS

10 - 20 % SLEVA

Platnost není časově omezena.

Sleva na ubytování v hotelu v Praze.

PRIMA PRAHA

0,2 % sleva na úroku

wüstenrot

Platnost není časově omezena.

Hypotéka se sníženou úrokovou sazbou.

wüstenrot
řešení vašeho bydlení

VIP program

STAŇTE SE NAŠÍM VIP

Platnost není časově omezena.

Nákupy za exkluzivní VIP ceny na DATART.cz.

DATART

5 % SLEVA

TOMKET
HIGH PERFORMANCE TIRES

Platnost není časově omezena.

Prémiová značka pneumatik TOMKET.

TOMKET

Více na www.benefity-army.cz a www.benefity-veterani.cz

volareza
HOTELY • LÁZNĚ • WELLNESS

Tyto benefity zajišťují Vojenská lázeňská a rekreační zařízení